

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Ödemeler Dengesi Raporu

2010-IV

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

İdare Merkezi

İstiklâl Cad. 10 Ulus, 06100 Ankara, Türkiye

Editörler

Ahmet Adnan EKEN, Adnan.Eken@tcmb.gov.tr

Gülbin ŞAHİNBEYOĞLU, Gulbin.Sahinbeyoglu@tcmb.gov.tr

Hazırlayanlar

Mustafa Faruk AYDIN, Faruk.Aydin@tcmb.gov.tr

Barış BABAĞLU, Baris.Babaoglu@tcmb.gov.tr

Olca Yücel ÇULHA, Olca.Emir@tcmb.gov.tr

Serdar ERKİLİÇ, Serdar.Erkilic@tcmb.gov.tr

Ramazan KARAŞAHİN, Ramazan.Karasahin@tcmb.gov.tr

Osman Çağatay MUTLU, Cagatay.Mutlu@tcmb.gov.tr

Ferya ÖĞÜNÇ, Ferya.Kadioglu@tcmb.gov.tr

Burcu ÜLKÜR, Burcu.Ulkur@tcmb.gov.tr

İÇİNDEKİLER

ÖZET	02
1. CARİ İŞLEMLER HESABI	05
1.1. Mal İhracatı	05
1.2. Mal İthalatı	06
1.3. Küresel Konum	08
1.4. Dış Ticaret Hadleri	08
1.5. Hizmetler Hesabı	09
1.6. Gelir Hesabı	10
1.7. Cari Transferler	10
2. SERMAYE VE FİNANS HESAPLARI	11
2.1. Doğrudan Yatırımlar	12
2.2. Portföy Yatırımları	16
2.3. Krediler ve Mevduat	17
3. ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU	21
3.1. Varlıklar	21
3.2. Yükümlülükler	21
4. EK TABLOLAR	26
KUTULAR	
Kutu 1. Kriz ve Kriz Sonrası Dönemde Gelişmekte Olan Ülkelere Sermaye Akımlarının Eğilimi ve Türkiye	13
Kutu 2. Yurt İçinde Yerleşik Bankaların Yurt Dışı Şubelerinin (Yurt Dışı Şubeler) 2010 Yılı Ödemeler Dengesi İstatistiklerine Etkisi	20
Kutu 3. Kısa Vadeli Dış Borçlar - 2010 Yılı Gelişmeleri	22

ÖZET

2010 yılı Ekim-Aralık döneminde dış talep zayıf seyrini sürdürürken iç talepteki canlılık devam etmiş ve bu durum dış ticaret açığının genişlemesinde etkili olmuştur.

Bu dönemde TÜİK tarafından açıklanan verilere göre ihracat yıllık yüzde 10,8 artarak 32,2 milyar ABD doları, ithalat ise yüzde 36,1 oranında artarak 55 milyar ABD doları tutarında gerçekleşmiştir. 2010 yılının tamamında ise ihracat ve ithalattaki artış sırasıyla yüzde 11,5 ve 31,6 olmuştur. Böylece 2010 yılı sonu itibarıyla ödemeler dengesi tanımlamasına göre dış ticaret açığı 56,4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Artan dış ticaret açığına paralel olarak 2009 yılında 14 milyar ABD doları olan cari işlemler açığı, 2010 yılında 48,6 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

Net hizmet gelirleri 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 15 gerilemiştir. Söz konusu gerilemedeki en büyük etken, net turizm gelirlerindeki azalmadır. Bunun yanı sıra, ithalattaki artışın etkisiyle navlun giderleri de bu dönemde önemli oranda artış göstererek, net hizmet gelirlerini olumsuz yönde etkilemiştir.

2010 yılında rezerv değişimi ve IMF kredisi hariç toplam 48,3 milyar ABD doları sermaye girişi gerçekleşmiştir. Bu yılda, bankaların bir önceki yıldan farklı olarak, net kredi kullanıcısı, diğer sektörün ise bir önceki yıla benzer biçimde, net kredi geri ödeyicisi olduğu ve doğrudan yatırım girişlerinin düşük düzeyde gerçekleştiği gözlenmiştir. Portföy kaynaklı girişler ile yurt içi bankalardaki mevduat artışları bu dönemde de sermaye girişinin temel kaynağı olmayı sürdürmüştür. Böylece, krizden sonra gözlenen kısa vadeli sermaye girişlerinin temel finansman kaynağı olma eğilimi devam etmiştir.

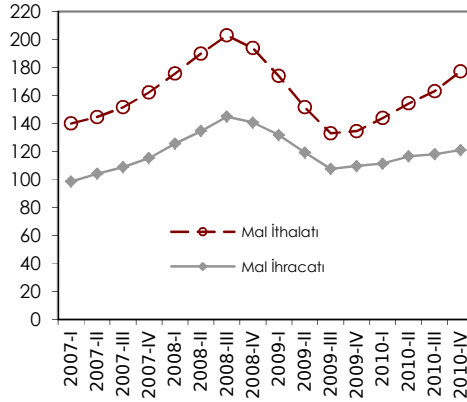
Bu gelişmeler neticesinde, 2010 yılı Aralık ayı itibarıyla Türkiye'nin yurt dışı varlıkları 180,7 milyar ABD doları, yükümlülükleri ise 539,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan Net Uluslararası Yatırım Pozisyonu 2009 yılı sonuna göre 79,9 milyar ABD doları artmış, bu artışta yükümlülüklerin 82,3 milyar ABD doları yükselişi belirleyici olmuştur.

Ödemeler Dengesi
(milyar ABD doları)

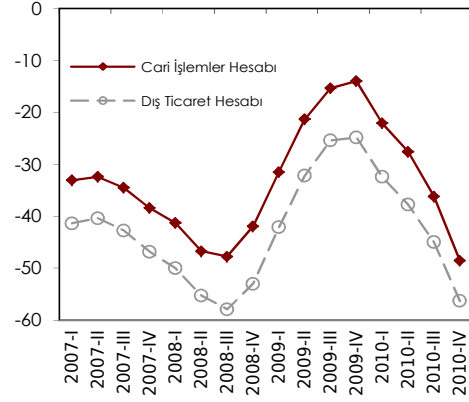
	Ekim-Aralık					
	2009	2010	% Değişim	2009	2010	% Değişim
Cari İşlemler Hesabı	-4,7	-17,0	264,9	-14,0	-48,6	247,1
Dış Ticaret Hesabı	-7,4	-18,7	153,9	-24,9	-56,4	126,8
Mal İhracatı	31,0	33,9	9,3	109,6	120,9	10,3
İhracat (fob)	29,1	32,2		102,1	113,9	
Bav ul Ticareti	1,3	1,2		4,8	5,0	
Mal İthalatı	-38,4	-52,6	37,1	-134,5	-177,3	31,8
İthalat (cif)	-40,4	-55,0		-140,9	-185,5	
Uyarlama: Nav lun v e Sigorta	2,5	3,1		8,1	10,8	
Hizmetler Hesabı	3,5	3,4	-2,6	16,7	14,2	-15,0
Turizm (net)	3,8	3,9		17,1	16,0	
Gelir	5,0	5,3		21,3	20,8	
Gider	-1,2	-1,4		-4,1	-4,8	
Diğer Hizmet Gelirleri (net)	-0,3	-0,5		-0,4	-1,7	
Gelir Hesabı	-1,7	-2,1	27,7	-8,2	-7,8	-4,6
Ücret Ödemeleri (net)	0,0	0,0		-0,1	-0,1	
Doğrudan Yatırım Gelirleri (net)	-0,5	-1,1		-2,7	-2,9	
Portföy Yatırımı Gelirleri (net)	0,2	0,0		0,3	-0,5	
Diğer Yatırım Gelirleri (net)	-1,4	-1,0		-5,6	-4,3	
Faiz Geliri	0,3	0,3		1,7	1,1	
Faiz Gideri	-1,7	-1,4		-7,3	-5,4	
Cari Transferler	0,9	0,4	-50,0	2,3	1,4	-40,7
İşçi Gelirleri	0,2	0,2		0,9	0,8	
Sermaye ve Finans Hesapları	5,7	16,0	180,7	7,2	43,2	497,2
Finans Hesabı (Rezerv Varlıklar hariç)	6,5	20,3	213,8	7,3	56,0	662,5
Doğrudan Yatırımlar (net)	1,1	3,0	172,8	6,9	7,2	4,3
Yurt Dışında	-0,7	-0,5		-1,6	-1,8	
Yurt İçinde	1,8	3,5		8,4	8,9	
Portföy Yatırımları (net)	-0,6	2,5	522,8	0,2	14,9	6.481,1
Varlıklar	-0,9	-1,4	53,7	-2,7	-3,3	22,7
Yükümlülükler	0,3	3,8	1.132,3	2,9	18,3	521,7
Yurt Dışı Yerleşikler Hisse Senedi Alımı	1,1	0,9		2,8	3,5	
Borç Senetleri	-0,8	2,9		0,1	14,8	
Yurt Dışı Yerleşikler DİBS Alımı	-0,8	2,2		-1,7	10,7	
Hazine Tahvil İhracı	0,0	0,7		1,8	4,1	
Borçlanma	0,0	0,7		3,8	6,7	
Geri Ödeme	0,0	0,0		-1,9	-2,6	
Diğer Yatırımlar (net)	5,9	14,8	149,5	0,3	33,9	12.990,0
Varlıklar	5,1	3,1	-38,8	11,0	9,0	-17,9
Ticari Krediler	-1,1	-1,8		-1,4	-1,3	
Krediler	-0,1	0,0		-0,3	-0,4	
Efektif ve Mev duat	6,3	4,9		12,7	10,7	
Bankalar	2,8	4,7		6,7	13,6	
Yabancı Para	2,5	4,9		6,1	13,5	
Türk Lirası	0,3	-0,2		0,6	0,1	
Diğer Sektörler	3,5	0,0		6,0	-2,9	
Yükümlülükler	0,8	11,7	1.299,9	-10,8	24,9	331,2
Ticari Krediler	0,6	2,2		-1,1	2,1	
Krediler	-0,2	7,5		-13,9	8,4	
Merkez Bankası	0,0	0,0		0,0	0,0	
Genel Hükümet	0,0	0,0		0,9	1,3	
Uluslararası Para Fonu	0,0	-0,8		-0,7	-2,2	
Uzun Vade	0,0	0,8		1,6	3,5	
Bankalar	2,2	8,2		-4,5	13,2	
Uzun Vade	0,6	1,0		-1,7	0,6	
Kısa Vade	1,6	7,3		-2,8	12,5	
Diğer Sektörler	-2,4	-0,7		-10,4	-6,1	
Uzun Vade	-2,1	-1,1		-9,7	-7,4	
Kısa Vade	-0,3	0,4		-0,7	1,3	
Mev duat	0,2	1,8		4,1	13,9	
Merkez Bankası	-0,1	-0,2		-0,9	-0,6	
Bankalar	0,4	2,0		5,0	14,4	
Resmi Rezervlerdeki Değişim (- artış)	-0,8	-4,3	455,9	-0,1	-12,8	11.430,6
Net Hata ve Noksan	-0,8	1,1	230,0	5,1	4,0	-20,7

Kaynak: TCMB.

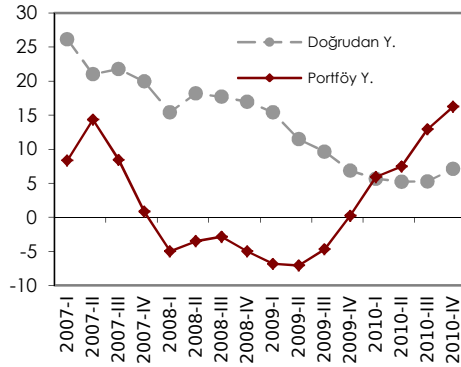
Mal İhracatı ve İthalatı
(yıllıklandırılmış, milyar ABD doları)

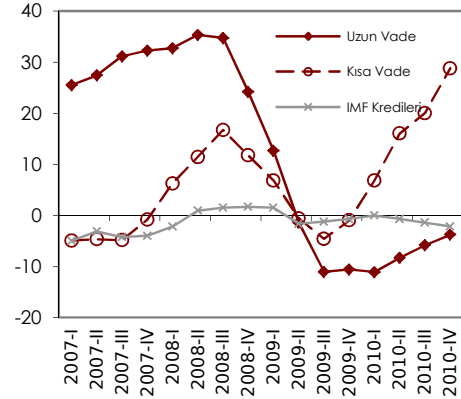
Dış Ticaret ve Cari İşlemler
(yıllıklandırılmış, milyar ABD doları)

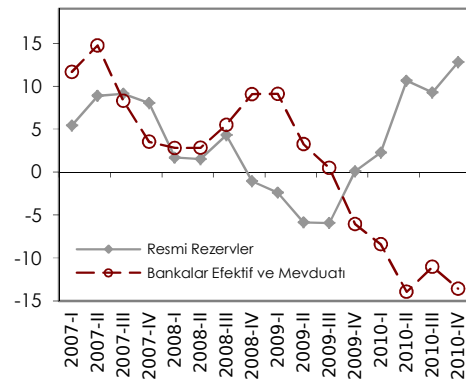
Doğrudan ve Portföy Yatırımları
(yıllıklandırılmış, milyar ABD doları)

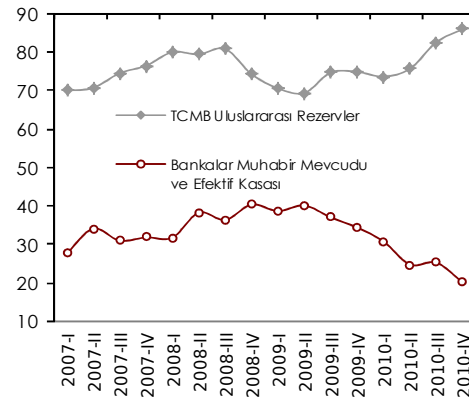
Diğer Sermaye Akımları
(yıllıklandırılmış, milyar ABD doları)

Rezerv Değişimi (- azalış, + artış)
(yıllıklandırılmış, milyar ABD doları)

Uluslararası Rezervler
(milyar ABD doları)

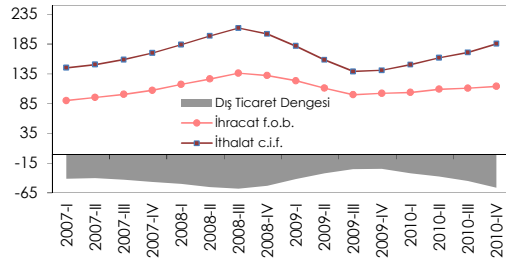
Kaynak: TCMB, TÜİK.

I. Cari İşlemler Hesabı

1. 2010 yılı Ekim-Aralık döneminde dış talep zayıf seyirini sürdürürken, iç talepteki canlılık devam etmiş, bunun sonucunda dış ticaret açığı genişlemiştir. Böylece, 2009 yılında 24,9 milyar ABD doları olan ödemeler dengesi tanımlamasına göre dış ticaret açığı 2010 yılında 56,4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

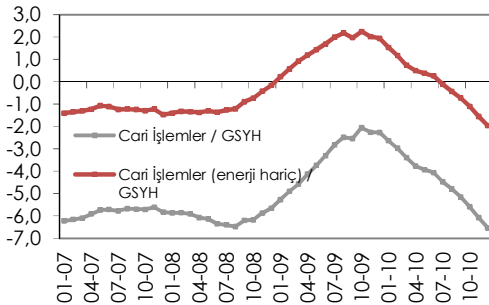
Dış Ticaret Açığı
(milyar ABD doları, yıllıklandırılmış)

Kaynak: TCMB.

2. Artan dış ticaret açığına paralel olarak 2009 yılında 14 milyar ABD doları olan cari işlemler açığı, 2010 yılında 48,6 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında 12 milyar ABD doları fazla veren enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2010 yılında 14,6 milyar ABD doları açık vermiştir.

Enerji Hariç Cari İşlemler Dengesi
(GSYH'ye oran %, yıllıklandırılmış)

Kaynak: TCMB.

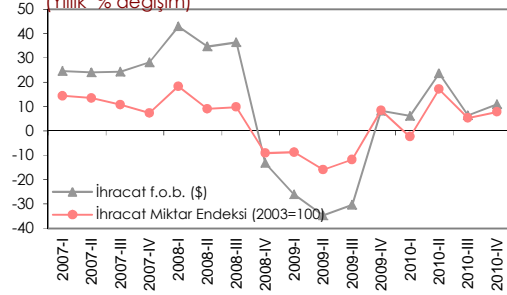
1.1 Mal İhracatı

3. TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, 2010 yılının son çeyreğinde ihracatın artış hızında önceki çeyreğe göre bir miktar

canlanma gözlenmiştir. Bu dönemde ihracat yıllık yüzde 10,8 artarak 32,2 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracat fiyatı yüzde 3,1, miktar endeksi yüzde 7,8 artmıştır.

4. Böylece 2010 yılının tamamında ihracat yıllık yüzde 11,5 oranında artış göstermiştir. Yıl genelinde nominal ihracatın artışında fiyat ve miktar artışları yaklaşık aynı ölçüde etkili olmuştur. 2008 yılı son çeyreğinden itibaren küresel ekonomik daralmanın ihracat performansı üzerindeki olumsuz etkileri, uygulamaya konulan mali ve parasal teşvikler sayesinde yerini 2009 yılı son çeyreğinden itibaren toparlanma eğilimine bırakmıştır. Ancak, özellikle yılın ilk yarısında, Avrupa Birliğindeki mali kriz, Çin'in parasal sıkılaştırmaya gideceğine dair beklentiler gibi faktörler küresel ekonomiye ve dış talep koşullarına ilişkin belirsizlikleri canlı tutmuş, 2010 yılı ihracat artışını sınırlandırmıştır.

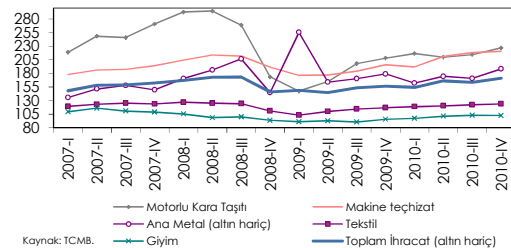
İhracat - Nominal ve Reel
(Yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK.

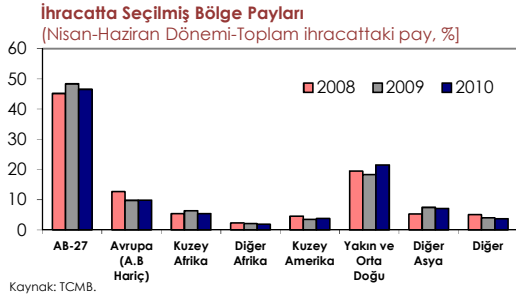
5. Yılın son çeyreğinde toplam ihracat artışına en fazla katkısı, ana metal, gıda, tekstil ve kimyasal ürünler ihracatı yapmıştır. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre bu dönemde, toplam ihracat ve giyim hariç ağırlığı yüksek sektörlerdeki ihracatta görece bir canlanma olmuştur. Özellikle ihracatın lokomotif sektörlerinden motorlu kara taşıtları ihracatındaki artış eğiliminin ivme kazanması dikkat çekici olmuştur.

İhracat ve Seçilmiş Alt Sektörler
(Mevsimsellikten arındırılmış miktar endeksleri, 2003=100)

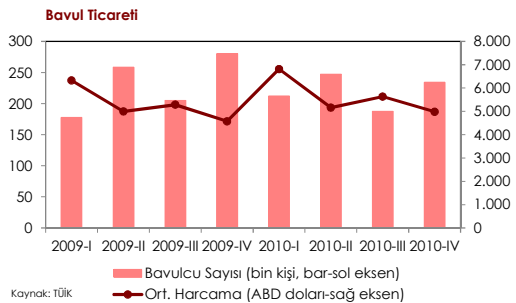

Kaynak: TCMB.

6. Küresel kriz döneminde, genel olarak, ihracat pazarının yaklaşık yarısını oluşturan Avrupa Birliği ülkelerine ihracatın toplam ihracat içindeki payı belirgin olarak düşerken, Yakın ve Orta Doğu ülkelerine ihracatın payı yükselmiştir. Buna göre 2008 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren Avrupa Birliği'ne ihracatın payı ortalama yaklaşık yüzde 45 seviyelerine düşerken, Yakın ve Orta Doğu ülkelerine ihracatın payı yüzde 20 seviyelerine yükselmiştir. Bu genel yapı 2010 yılının son çeyreğinde de korunmuştur. Ülkeler bazında bakıldığında, Almanya ihracat içindeki payı bakımından ilk sıradaki yerini korurken, bu dönemde bir önceki yıla göre ihracat içindeki payı en fazla artan ülkeler İran, Rusya ve Irak olmuştur. Fransa, İsviçre ve İtalya ise ihracat payı en fazla düşen ülkelerdir.

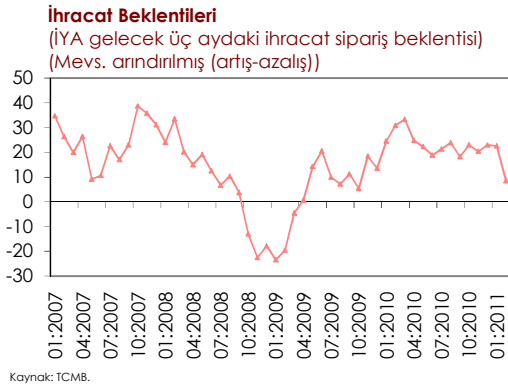
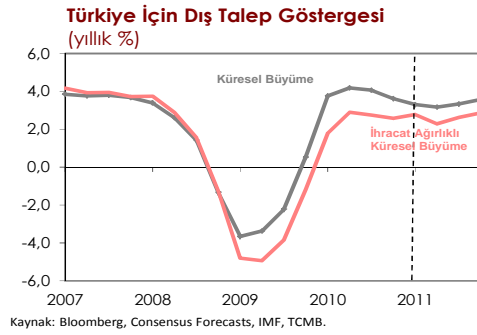

7. TÜİK verilerine göre 2010 yılında bavul ticareti yapan kişi sayısı bir önceki yıla oranla yüzde 4,4 azalırken ortalama harcama tutarının yüzde 8,2 artması sonucu toplam bavul ticareti gelirleri yüzde 3,5 artarak yaklaşık 5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

8. Küresel ekonomiye ilişkin görünüm, dış pazarlardaki büyümeye yönelik risklerin devam ettiğine, Türkiye'nin dış talebinin, 2011 yılında küresel büyümenin altında bir performans göstermeye devam etmekle birlikte önceki yıla göre bir miktar iyileşme

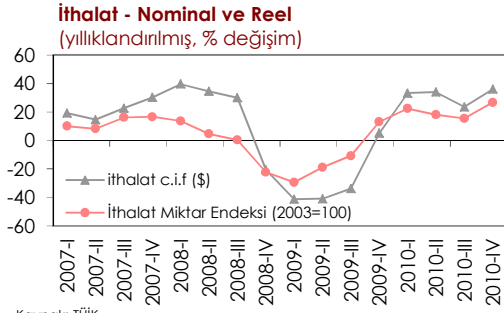
göstereceğine işaret etmektedir.¹ Ancak, TCMB İktisadi Yönelim Anketi'nde yer alan gelecek üç aydaki sipariş miktarı beklentileri ihracatta önümüzdeki dönemde sınırlı bir canlanmaya işaret etmektedir.

1.2 Mal İthalatı

9. TÜİK verilerine göre, Ekim-Aralık döneminde ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 36,1 oranında artarak 55 milyar ABD doları tutarında gerçekleşmiştir. Böylece iç talepteki istikrarlı toparlanmaya bağlı olarak güçlü ithalat artışı yılın son çeyreğinde de devam etmiştir. Bu dönemde ithalat fiyatları (birim değer endeksi) yıllık yüzde 7,5, ithalat miktarı ise yüzde 26,7 artmıştır. Bu çerçevede, 2010 yılının tamamında ithalat yüzde 31,6 artmış, küresel kriz dönemi boyunca yaşanan daralmayı büyük ölçüde telafi etmiştir. İthalat artışının yüzde 60'tan fazlası miktar artışından kaynaklanmıştır.

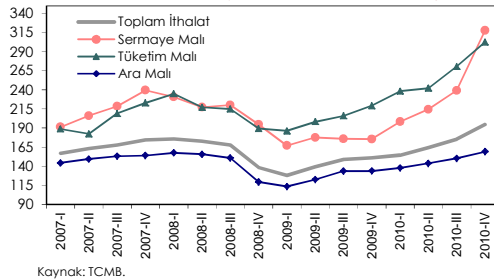
¹ Bakanlık Enflasyon Raporu 2010-II, Kutu 2.1: Türkiye İçin Dış Talep Göstergesi.

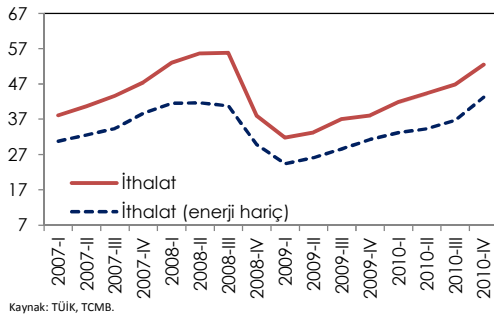
10. Yılın son çeyreğinde, enerji, motorlu taşıtlar, kimyasal ürünler, ana metal ve makine teçhizat, ithalat artışına en fazla katkıyı sağlayan alt kalemler olmuştur. Enerji ithalatındaki artışta 2010 yılı sonunda gözlenen hızlı fiyat artışları da etkili olurken, kara taşıtlarının yanında hava ve deniz taşıtları alımındaki yüksek artışlar motorlu taşıt ithalatını önemli ölçüde artırmıştır.

11. Mevsimsel etkilerden arındırıldığında, ithalat artışında 2010 yılı başında başlayan hızlanmanın, özellikle yatırım mallarında olmak üzere, devam ettiği görülmektedir. Öte yandan, toplam ithalatın ortalama yaklaşık yüzde 20'sini oluşturan enerji ithalatı dışlandığında da ithalatın güçlü seyrettiği görülmektedir.

İthalat ve Seçilmiş Alt Sektörler
(Mevsimsellikten arındırılmış miktar endeksleri, 2003=100)

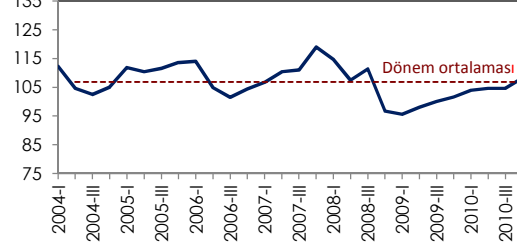
Enerji Dışı İthalat
(mevsimsellikten arındırılmış, milyar ABD doları)

12. 2010 yılında reel kurda gözlenen değerlenme eğilimi de ithalat artışı üzerinde etkili olmuştur. Ancak, gelişmekte

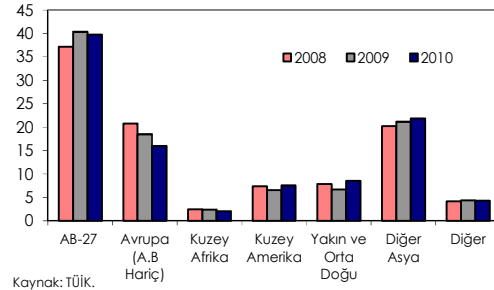
olan ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'deki reel kur gelişmelerinin ayrılmadığı, Türk lirasının gelişmekte olan ülkelerin para birimleri karşısındaki reel değerinin 2010 yılı genelinde dönem ortalamasının altında bir seyir izlediği görülmüştür.

Reel Efektif Kur
(gelişmekte olan ülkelere göre, TÜFE bazlı, 2003=100)

13. 2010 yılı Ekim-Aralık döneminde, önceki yılın aynı dönemine göre Avrupa'dan yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payında kayda değer bir değişim gözlenmezken, Yakın ve Orta Doğu ile Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalatın payı yükselmiştir. Ülkeler bazında bakıldığında bu dönemde, Rusya'dan yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı ilk sırasını korumakla birlikte, bir önceki yıla göre ithalat içindeki payı en fazla düşen ülke olmuştur. Toplam ithalat içindeki payı en fazla artan ülkeler ise İran ve ABD olmuştur. Yıl genelinde ise, Avrupa ülkelerinden yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki ağırlığındaki düşmeye karşın Yakın ve Orta Doğu ile Çin başta olmak üzere Asya ülkelerinin payındaki artış göze çarpmaktadır.

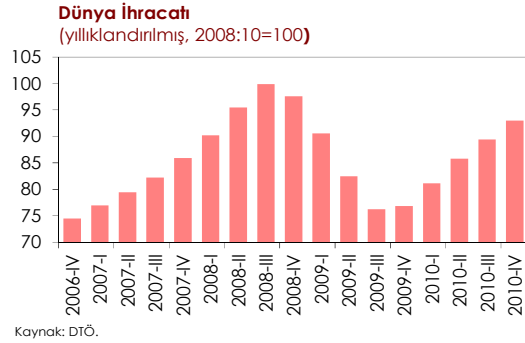
İthalatta Seçilmiş Bölge Payları
(Ekim-Aralık Dönemi-Toplam ithalattaki pay, %)

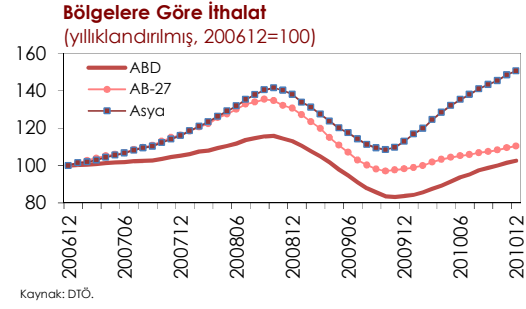
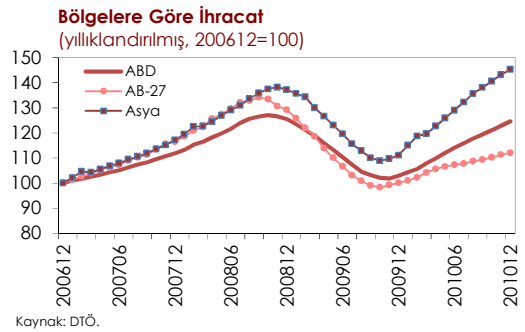
14. 2010 yılı boyunca iç talep koşulları ithalat gelişmeleri üzerinde temel belirleyici olmuştur. Yılın son çeyreğinden itibaren alınan para politikası tedbirlerinin kredi kullanımının ve yurt içi talebin büyüme hızlarını sınırlayacağı öngörülmektedir.

1.3 Küresel Konum

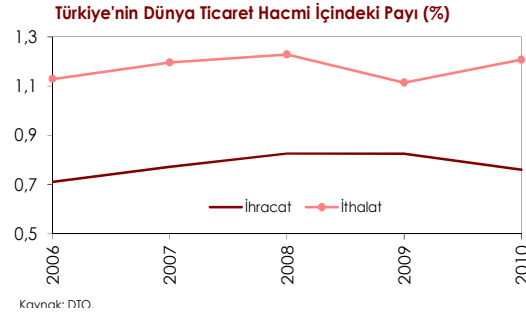
15. Dünya Ticaret Örgütü verilerine göre 2010 yılının son çeyreğinde dünya ticareti bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 16,1 oranında artmıştır. Böylece, 2009 yılında yüzde 21,2 oranında daralan dünya ticareti, 2010 yılının tamamında yüzde 21 oranında artış göstererek 15 trilyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. Ancak, dünya ticaretinin 2010 yılı sonu itibarıyla geldiği seviye kriz öncesi zirve değerinin hala altındadır.

16. Bölgelere göre dış ticaret verileri incelendiğinde, 2010 yılı son çeyreği itibarıyla Asya ülkelerinin ihracat ve ithalatının kriz öncesi seviyelerinin üzerine çıktığı dikkat çekmektedir. ABD'de ise, ihracat söz konusu dönemde kriz öncesi seviyesini yakalamış, ancak ithalat daha aşağıda seyretmiştir. Diğer taraftan Türkiye'nin ihracatında ağırlıklı paya sahip olan Avrupa Birliği'nin ihracatının toparlanma sürecinin diğer bölgelere göre sınırlı düzeyde gerçekleştiği görülmektedir.

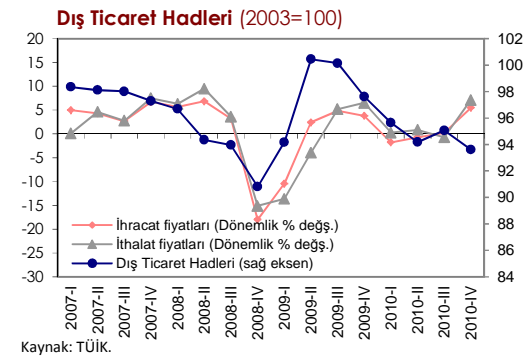

17. 2010 yılında Türkiye'nin ihracatının toplam dünya ihracatı içindeki payı düşmüştür. 2009 yılında yüzde 0,82 olan pay, 2010 yılında yüzde 0,76 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, Türkiye'nin 2010 yılı ithalatının toplam dünya ithalatından aldığı pay artmış, 2009 yılındaki yüzde 1,11 oranı, 2010 yılında yüzde 1,21'e yükselmiştir.

1.4 Dış Ticaret Hadleri

18. 2010 yılı son çeyreğinde, ithalat fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,5 yükselmiştir. İthalat fiyatlarındaki artış temel olarak hammadde ithalat fiyatlarındaki artışlardan kaynaklanırken, yatırım malları ithalat fiyatlarındaki gerileme bu artışı sınırlandırmıştır.

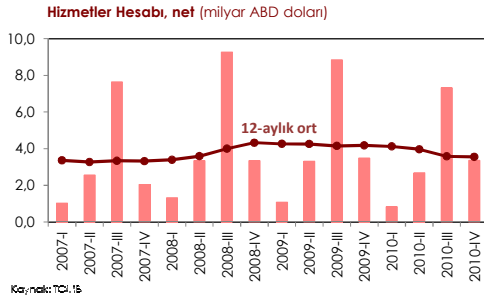
19. Bu dönemde, ihracat fiyatları ise yüzde 3,1 oranında artmıştır. İhracatta ağırlığı yüksek kalemler arasında, ana

metal ihracat fiyatı en fazla artan sektör olurken, bunu gıda, tekstil ve rafine petrol ürünleri izlemiştir. Motorlu kara taşıtları ile makine ve teçhizat ihracat fiyatları bu çeyrekte de düşüş göstererek ihracat fiyatlarındaki artışı sınırlandırmıştır.

20. Bir önceki döneme göre değerlendirildiğinde, ithalat fiyatlarının yüzde 7,1, ihracat fiyatlarının yüzde 5,5 yükseldiği görülmektedir. Buna bağlı olarak dış ticaret hadlerinin 2010 yılı üçüncü çeyreğinde gözlenen sınırlı iyileşmeden sonra son çeyrekte gerilediği görülmektedir.

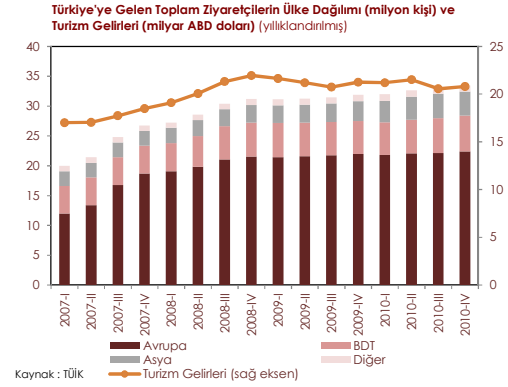
1.5 Hizmetler Hesabı

21. Net hizmet gelirleri 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 15 oranında gerilemiştir. Diğer taşımacılık, sigorta hizmetleri ve finansal hizmetler kalemleri dışında, hizmetler hesabının diğer alt kalemlerinde gerileme gözlenirken; söz konusu gerilemedeki en büyük etken, turizm gelirlerinin azalması ve turizm giderlerinin artması sonucunda net turizm gelirlerinin azalması olmuştur. Bunun yanı sıra, ithalattaki artışın etkisiyle navlun giderleri de bu dönemde önemli oranda artış göstererek, net hizmet gelirlerini olumsuz yönde etkilemiştir.

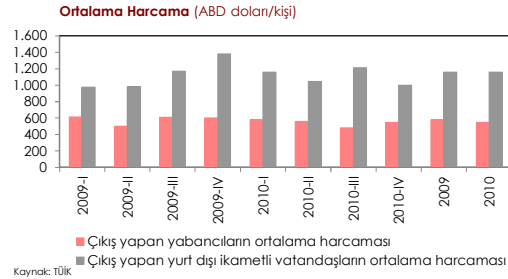

22. Hizmetler kalemi içinde en yüksek paya sahip olan net turizm gelirleri incelendiğinde, 2010 yılında turizm gelirlerinin yüzde 2,1 oranında (443 milyon ABD doları) sınırlı bir azalış gösterdiği ve turizm giderlerinin ise yüzde 16,4 oranında yükseldiği gözlenmektedir. Sonuç olarak, 2010 yılının son çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,7 oranında artış gösteren net turizm gelirleri, yılın genelinde yüzde 6,6 oranında gerilemiştir. 2010 yılında gelen ziyaretçilerin milliyetlere göre dağılımı incelendiğinde, Asya

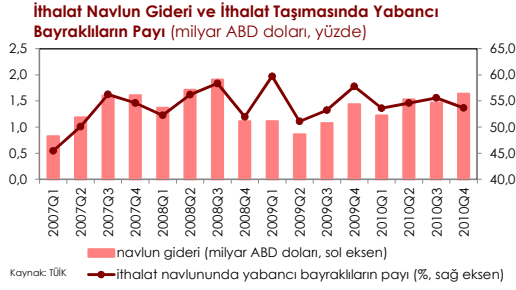
ülkelerinden gelenlerin payının arttığı gözle çarpmaktadır.

23. Türkiye'yi ziyaret eden turist sayısının 2009 yılına göre artmasına rağmen, turizm gelirinin azalmasına parite gelişmeleri etkili olmuştur. 2010 yılında turizm gelirinin sadece yüzde 28'inin ABD doları cinsinden olması ve yıl içinde ABD dolarının euro karşısında değer kazanması, ABD doları cinsinden hesaplanan turizm gelirlerinde yaklaşık 600 milyon ABD dolarlık bir azalışa yol açmıştır. Böylece, 2010 yılında yabancı ziyaretçilerin ülkemizde gerçekleştirdiği ortalama harcama tutarı yüzde 6,2 azalırken, yurt dışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması aynı kalmıştır.

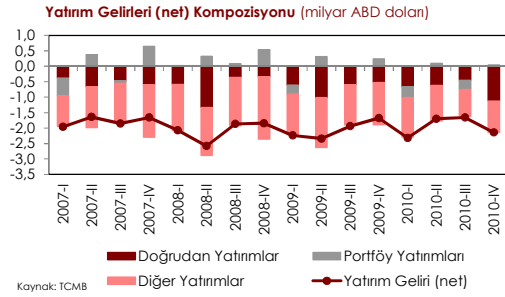

24. 2010 yılında taşımacılık hizmet gelirlerinin bir önceki yıla göre yüzde 9,7 yükselmesine rağmen giderlerin yüzde 27,1 artması sonucu net taşımacılık geliri yaklaşık 1 milyar ABD doları düşmüştür. İthalat taşımacılığında 2010 yılında yabancıların payının düşmesine rağmen, ithalatın yüksek oranda artması, navlun giderlerini yüzde 30,4 oranında artırarak net taşımacılık gelirindeki gerilemenin en önemli nedenini oluşturmuştur.

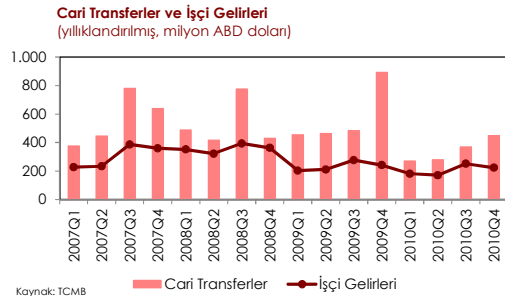
1.6 Gelir Hesabı

25. 2010 yılı genelinde faiz oranlarının gerilemesi ve başta diğer sektör olmak üzere uzun vadeli dış borçlanmanın azalmasıyla, dış borçlara ödenen faizler gerilemiştir. Ayrıca, bu dönemde portföy yatırımları kaynaklı gelirler düşerken giderler artış göstermiştir. Böylece, net yatırım geliri açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,6 daralmış ve 7,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

1.7 Cari Transferler

26. 2009 yılından itibaren gerileme gösteren işçi gelirleri 2010 yılı boyunca da bu eğilimini sürdürmüştür. Bu dönemde yurt dışından yapılan resmi transferlerin de bir önceki yıla göre gerilemesi sonucu, cari transferlerde bir önceki yıla göre yaklaşık 0,9 milyar ABD doları düşüş görülmüştür.

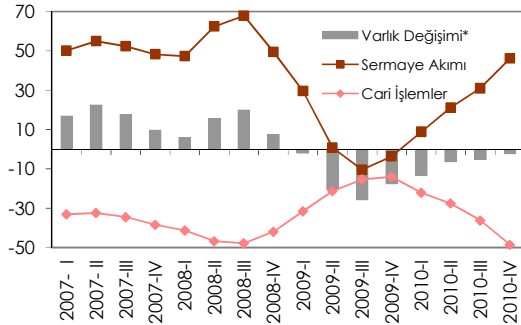

II. Sermaye ve Finans Hesapları

27. 2010 yılının dördüncü çeyreğinde, rezerv değişimleri (TCMB, bankalar ve diğer sektörler) ile IMF kredileri hariç tutulduğunda, 15,9 milyar ABD doları sermaye girişi gerçekleşmiştir. Böylece, 2010 yılında rezerv değişimi ve IMF kredisi hariç toplam 44,6 milyar ABD doları sermaye girişi gerçekleşmiştir. Bu yılda, bankaların bir önceki yıldan farklı olarak, net kredi kullanıcısı, diğer sektörün ise bir önceki yıla benzer biçimde, net kredi geri ödeyicisi olduğu ve doğrudan yatırım girişlerinin düşük düzeyde gerçekleştiği gözlenmiştir. Portföy kaynaklı girişler ile yurt içi bankalardaki mevduat artışları bu dönemde de sermaye girişinin temel kaynağı olmayı sürdürmüştür. Böylece, krizden sonra gözlenen kısa vadeli sermaye girişlerinin temel finansman kaynağı olma eğilimi 2010 yılında da devam etmiştir.

Cari İşlemler Hesabı ve Finansmanı
(milyar ABD doları, yıllıklandırılmış)

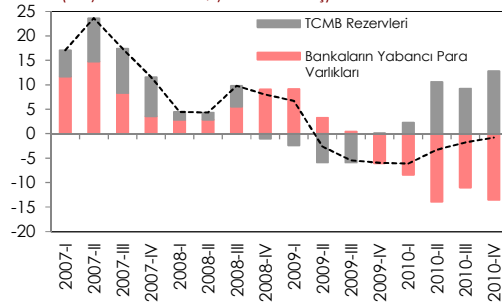

Kaynak: TCMB.

* Varlık değişimi, ödemeler dengesi tablosundan resmi rezervler, bankalar ve diğer sektörün döviz varlıkları ile net hata ve noksan kalemleri toplamının ters işaretlisi olarak gösterilmiştir.

28. 2010 yılı bütününde sermaye girişlerinin cari işlemler açığının altında kalması neticesinde varlıklardaki azalma devam etmiştir. TCMB rezervleri ile bankaların yabancı para varlıkları 2010 yılında toplam 0,7 milyar ABD doları azalış göstermiştir.

Uluslararası Rezervler
(milyar ABD doları, yıllıklandırılmış)

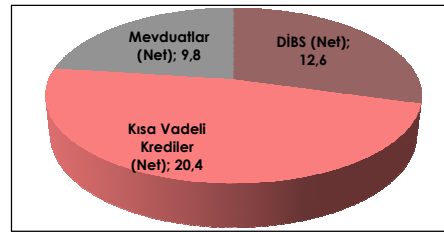

Kaynak: TCMB

Not: + artış, - azalış

29. Artan cari işlemler açığına paralel olarak, 2010 yılındaki finansman ihtiyacı bir önceki yıla göre 41,5 milyar ABD doları artış göstererek, 103,7 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Finansman kaynakları açısından incelendiğinde ise özellikle net DİBS alımları, kısa vadeli krediler ve mevduat yükümlülüklerindeki artış göze çarpmaktadır.²

2010 Yılında Seçilmiş Finansman Kaynakları
Kalemlerindeki Artışlar (milyar ABD doları)

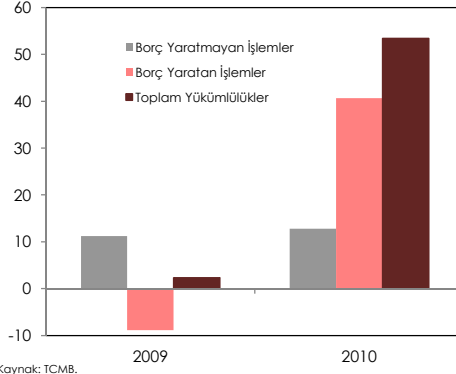

Kaynak: TCMB.

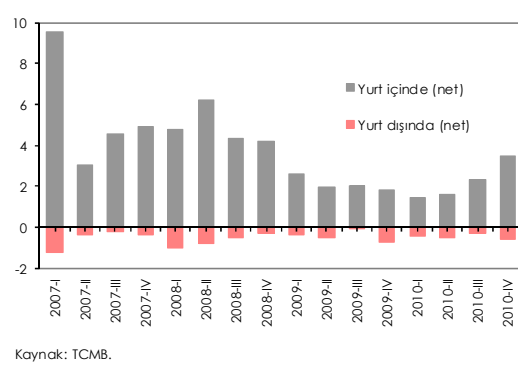
30. Finansman kaynaklarındaki anılan gelişmelerin yansıması, borç yaratan ve borç yaratmayan finansal hesap akımlarından da takip edilebilmektedir. 2009 yılında borç yaratan finansman kaynakları 8,9 milyar ABD doları azalırken borç yaratmayan kaynaklar 11,2 milyar ABD doları artmıştır. 2010 yılında ise söz konusu kaynaklar sırasıyla 40,6 ve 12,8 milyar ABD doları artış göstermiştir.³

² Bakınız Ek Tablolar, sayfa 34.

³ Bakınız Ek Tablolar, sayfa 35.

Finans Hesapları Altında Dış Borç Yaratıcı ve Yaratmayan Yükümlülükler (milyar ABD doları)

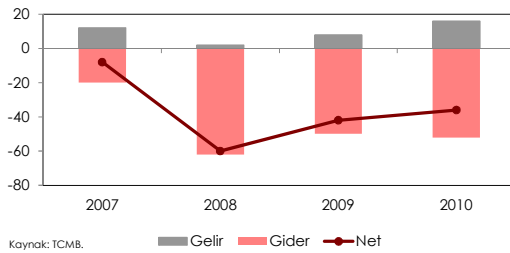
Kaynak: TCMB.

Doğrudan Yatırımlar (milyar ABD doları)

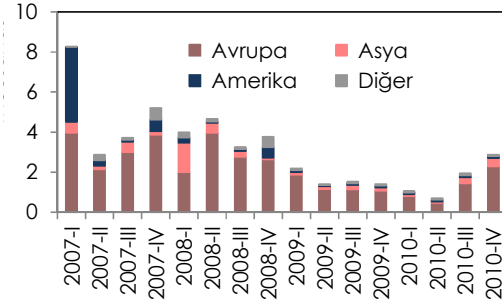
Kaynak: TCMB.

31. Türkiye'deki spor kulüplerinin yurt dışı bonservis bedelleri, sermaye hesabına yeni bir kalem olarak ilave edilen üretilmeyen ve finansal olmayan varlıklar adı altında kaydedilmeye başlanmıştır. Buna bağlı olarak, 2010 yılında söz konusu kalem kaynaklı 16 milyon ABD doları gelir ve 52 milyon ABD doları gider olmak üzere net 36 milyon ABD doları sermaye çıkışı olmuştur.

33. "Doğrudan Yatırımlar/Yurt İçinde/Sermaye/Giriş" kalemi ülke bazında incelendiğinde, 2007'nin ilk çeyreği hariç, çeyreklik dönemler itibarıyla ana yatırımcıların Avrupa ülkeleri olduğu gözlenmiştir. Bu eğilim 2010 yılında da devam etmiş ve son çeyrekte Avrupa ülkelerinin payı yüzde 81,6 olmuştur.

Yurt Dışı Bonservis Gelir ve Giderleri (milyon ABD doları)

Kaynak: TCMB.

Türkiye'deki Doğrudan Yatırımlar - Coğrafi Dağılım (milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

2.1 Doğrudan Yatırımlar

32. Yılın son çeyreğinde gerçekleşen 3,5 milyar ABD dolarlık yurt içinde doğrudan yatırımın da katkısıyla, 2010 yılı bütününde 8,9 milyar ABD dolarlık doğrudan yatırım girişi gerçekleşmiştir. Söz konusu tutarın 2,5 milyar ABD dolarını gayrimenkul yatırımları oluştururken, 57 milyon ABD dolarını da Türkiye'deki yabancı sermayeli şirketlerin yurt dışındaki ortaklarından kullandıkları kredileri yansıtan diğer sermaye girişleri oluşturmuştur. 0,5 milyar ABD doları son çeyrekte olmak üzere, yurt içi yerleşiklerin yurt dışı yatırımları 2010 yılında 1,8 milyar ABD doları olmuştur. Böylece, 2009 yıl sonunda 6,9 milyar ABD doları olan net doğrudan yatırımlar, 2010 yılında 7,2 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

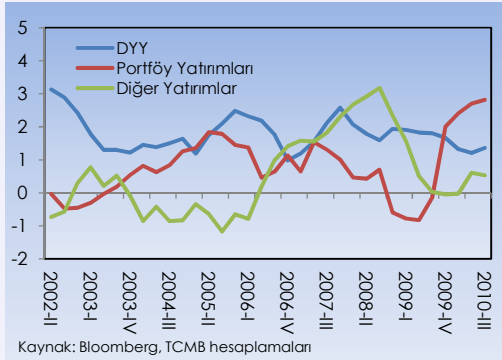
34. Yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'deki doğrudan yatırımlarının sektörel payları incelendiğinde, yılın son çeyreğinde sını sektörü sınıflaması altında yer alan enerji sektöründe gerçekleşen yatırımlarda artış gözlenirken, 2010 yılı genelinde hizmetler sektörüyle sını sektörüne yapılan yatırımların dengeli dağıldığı görülmektedir.

Kutu 1

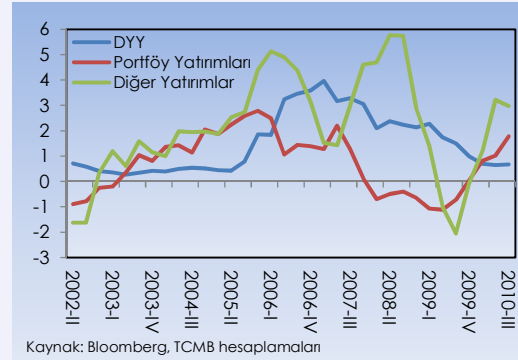
KRİZ VE KRİZ SONRASI DÖNEMDE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERE YÖNELİK SERMAYE AKIMLARININ EĞİLİMİ VE TÜRKİYE

Son dönemde özellikle ABD başta olmak üzere gelişmiş ülke merkez bankaları tarafından alınan ek parasal genişleme önlemleri,⁴ gelişmiş ekonomilerdeki düşük faiz ve bol likidite koşullarının uzunca bir süre korunacağı yönündeki beklentileri güçlendirerek küresel risk algılamalarında iyileşmeye neden olmuş ve küresel fonların getiri arayışını güçlendirmiştir. Diğer taraftan, gelişmiş ülke ekonomilerinde gözlenen düşük ve kırılgan büyüme eğiliminin aksine gelişmekte olan ülkelerdeki yüksek büyüme performansı 2010 yılının son çeyreğinde de devam etmiştir. Ek olarak, gelişmekte olan ülkelerdeki görece yüksek faiz oranları söz konusu ülkelere yönelen sermaye akımlarının hızlanmasına neden olmuştur. Özellikle, 2010 genelinde Türkiye başta olmak üzere gelişmekte olan ülkelere portföy yatırımları biçiminde sermaye girişleri hızlanmıştır. Bu gelişmeler paralelinde, yılın son çeyreğinde Türkiye dahil birçok gelişmekte olan ülkede merkez bankaları bu çerçevede gerçekleşen yoğun sermaye girişlerinin yaratabileceği makro-finansal risklere karşı politika araçlarını daha yoğun bir şekilde kullanır hale gelmiştir. Bu kutuda, kriz sonrası süreçte küresel sermaye akımlarının genel eğilimleri ve gelişmekte olan ülkeler ile Türkiye'nin görece konumları incelenecek, bu kapsamda ülkemizde alınan iktisadi tedbirlere değinilecektir.

Grafik 1. Gelişmekte Olan Ükelere Net Sermaye Akımları (GSYİH içindeki pay, yüzde)

Grafik 2. Türkiye'ye Net Sermaye Akımları (GSYİH içindeki pay, yüzde)

Gelişmekte olan ülkelere yönelik net sermaye akımları çeyreklik dönemler itibarıyla incelendiğinde, üç temel eğilim dikkat çekmektedir (Grafik 1):

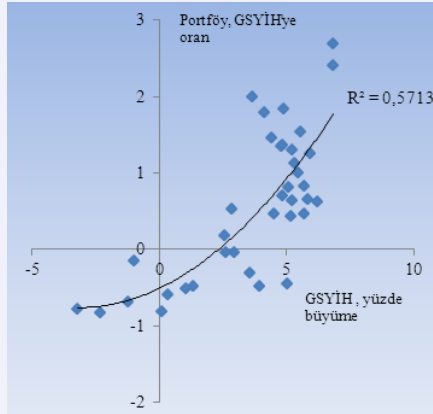
- 1) Net portföy yatırımları kriz öncesinde ılımlı bir seyir izlerken, küresel kriz ve kriz sonrası dönemde çevrimsel tepkiler vermiştir. Kriz öncesinde gelişmekte olan ülkelere yönelik net portföy yatırımlarının milli gelirlerine oranı yüzde 1 seviyelerinde görece dengeli bir yapı arz ederken, kriz döneminde gelişmekte olan ülkelere portföy hareketleri kaynaklı çıkış yaşanmıştır. Kriz sonrasında ise söz konusu oran hızlı bir yükseliş eğilimine girerek yüzde 3 seviyelerine yükselmiştir.
- 2) Ağırlıklı olarak yurt dışından kullanılan kredilerden oluşan ve kriz öncesinde yüksek değerlere ulaşan diğer yatırımlar kalemi kriz sonrası ılımlı bir artış sergilemiştir.
- 3) Doğrudan yabancı yatırımların (DYY) küresel krize olan duyarlılığı ise sınırlı olmuştur. Nitekim DYY'lerin milli gelire oranında 2002 yılından bu yana kayda değer bir sapma gözlenmemiştir.

⁴ İkinci niceliksel genişleme süreci diye de adlandırılan ve 3 Kasım 2010 tarihinde ABD Merkez Bankası (Fed) tarafından yürürlüğe konulan söz konusu programa göre, 2011 yılının ikinci çeyreği sonuna kadar 600 milyar ABD doları tutarında ek uzun vadeli tahvil alımı yapılması planlanmaktadır. Bilindiği üzere, ilk niceliksel genişleme süreci krizin başlangıç aşaması olan 2008 yılının son çeyreğinde yürürlüğe konulmuş, 2010 yılının ilk çeyreğinde ise sonlanmıştır.

Türkiye'ye yönelik sermaye akımları gelişmekte olan diğer ülkelere göre karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, genel eğilim benzer olmakla beraber, sermaye kalemlerindeki dalgalanmaların boyutları ve büyüklüğü açısından farklılık arz ettiği dikkat çekmektedir (Grafik 2). Türkiye, kriz öncesi dönemde net uzun vadeli kredi kullanıcısı iken (diğer yatırımların milli gelire oranı yüzde 6), kriz döneminde net kredi ödeyicisi (eksi yüzde 3) konumuna gelmiştir. Kriz sonrası dönemde ise diğer yatırımların gelişmekte olan ülkelere nazaran daha hızlı ivmelendiği göze çarpmaktadır. Söz konusu artışta ağırlıklı olarak kısa vadeli kredi kullanımlarının etkili olduğu gözlenmektedir. Portföy yatırımları kaynaklı sermaye akımları açısından Türkiye diğer gelişmekte olan ülkeler ile karşılaştırıldığında, kriz döneminde ülkemizde görece olarak daha yüksek düzeyde sermaye çıkışı yaşandığı görülmektedir. Kriz sonrası dönemde ise gelişmekte olan ülkelere yakın bir düzeyde portföy yatırımı kaynaklı net sermaye girişi gerçekleştiği dikkat çekmektedir.

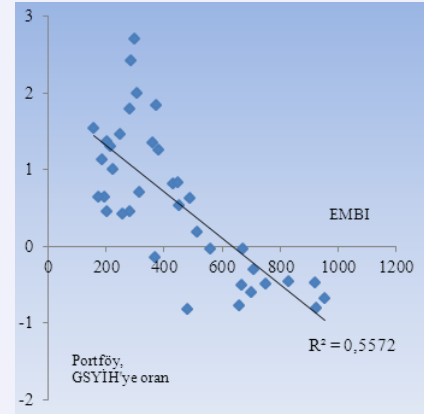
Yukarıda da belirtildiği üzere, gelişmekte olan ekonomilere yönelik portföy kaynaklı sermaye akımlarının hızlanmasında kriz sonrası süreçte küresel likiditenin artışı ile beraber risk algılamalarındaki iyileşme ve gelişmekte olan ülkelerdeki görece yüksek büyüme performansının etkili olduğu düşünülmektedir. Nitelikli tarihsel veriler incelendiğinde, gelişmekte olan ülkelere olan net sermaye akımları ile söz konusu ülkelerin büyüme oranları ve küresel risk iştahı göstergeleri arasında yakın ilişki dikkat çekmektedir.

Grafik 3. Gelişmekte Olan Ülkelerde Portföy Yatırımları ve GSYİH

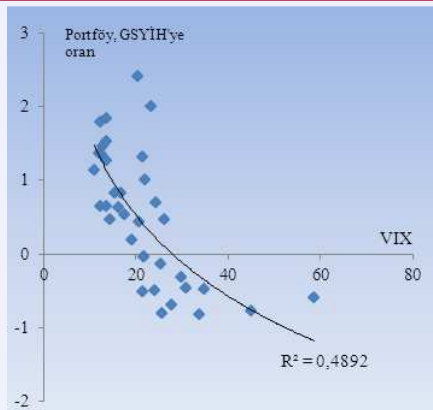

Kaynak: Bloomberg, TCMB hesaplamaları.

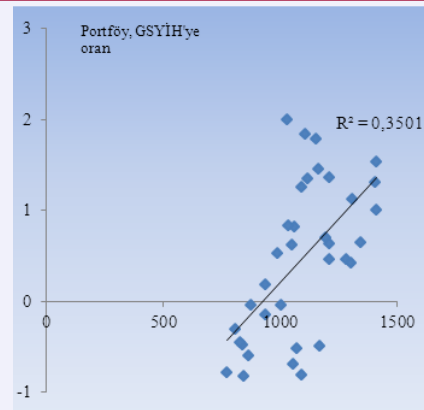
Grafik 4. Gelişmekte Olan Ülkelerde Portföy Yatırımları ve EMBI Endeksi

Grafik 5. Gelişmekte Olan Ülkelerde Portföy Yatırımları ve VIX Endeksi

Grafik 6. Gelişmekte Olan Ülkelerde Portföy Yatırımları ve MSCI ABD Borsa Endeksi

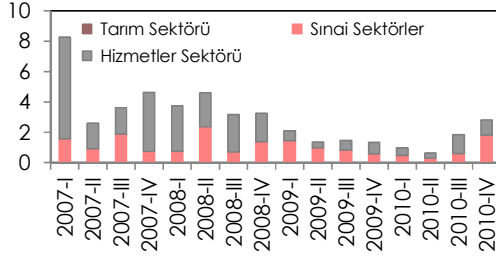

Çeyreklik dönemler itibarıyla 2001-2010 dönemi verileri kullanılarak yapılan basit istatistiksel analizler özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki büyüme oranları ile portföy yatırımlarının milli gelire oranı arasında pozitif bir ilişkiye işaret etmektedir (Grafik 3). Diğer taraftan, önemli küresel risk iştahı göstergelerinden olan EMBI+, VIX ve ABD borsa endekslerinin de gelişmekte olan ülkelere yönelik portföy yatırımları kaynaklı sermaye girişlerini açıklamada önemli faktör olduğu düşünülmektedir (Grafik 4, 5 ve 6).

Küresel gelişmeler para politikası tedbirleri açısından değerlendirildiğinde, ABD ve Avrupa ekonomilerindeki niceliksel genişleme politikalarının devam etmesiyle ülkemize yönelik sermaye girişlerinin hızlanması ve kredi genişlemesinin ivmelenmesi makro-finansal riskleri gündeme getirerek TCMB'nin yeni küresel konjonktüre uygun bir para politikası stratejisi benimsemesini gerektirmiştir. Bu çerçevede TCMB, araç çeşitliliğine giderek, temel politika aracı olan bir haftalık repo ihale faiz oranının yanı sıra zorunlu karşılık ve likidite yönetimi gibi araçları daha aktif olarak kullanmaya başlamıştır. Buna göre, TCMB gecelik borç alma ve borç verme faizleri arasındaki koridor genişletilerek kısa vadeli faizlerin konjonktürün gereğine göre daha dalgalı bir seyir izleyebilmesine olanak verilmiştir. Benzer bir düzenleme geç likidite penceresi faiz oranlarında da uygulanmıştır. Diğer taraftan TCMB, hızlı kredi genişlemesini sınırlamak amacıyla zorunlu karşılıklara faiz ödenmesi uygulamasına son vermiş ve karşılık oranları, bankacılık sisteminin varlık ve yükümlülükleri arasındaki vade uyumsuzluğunu da dikkate alacak şekilde çeşitlendirilmiş ve yükseltilmiştir.

Sonuç olarak, kriz sonrası dönemde gelişmekte olan ülkeler ile gelişmiş ülkelerin büyüme performansları açısından önemli oranda ayrışmaları ve gelişmiş ülkelerde iktisadi faaliyete ilişkin aşağı yönlü riskleri bertaraf etmek amacıyla uygulanan ek parasal genişleme önlemleri uluslararası ölçekte getiri arayışını hızlandırmış ve gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını güçlendirmiştir. 2011 ve 2012 yıllarına yönelik olarak uluslararası kuruluşların yaptığı tahminler gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki söz konusu ayrışmanın bir süre daha devam edeceğine işaret etmektedir. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarının devam etmesi ihtimali güçlü görünmektedir. Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, TCMB, bir taraftan kısa vadeli sermaye girişlerinin uzun vadeye yönlendirilmesi, diğer taraftan cari dengedeki bozulmaya önemli katkıda bulunan hızlı kredi genişlemesinin yavaşlatılmasına yönelik olarak düşük bir politika faizi, daha geniş bir faiz koridoru ve daha yüksek zorunlu karşılık oranlarından oluşan yeni bir politika bileşimini uygulamaya koymuştur. Söz konusu politika bileşiminin etkilerinin yakın dönemde izlenebileceği öngörülmekte ve ilgili iktisadi gelişmeler yakından takip edilmektedir.

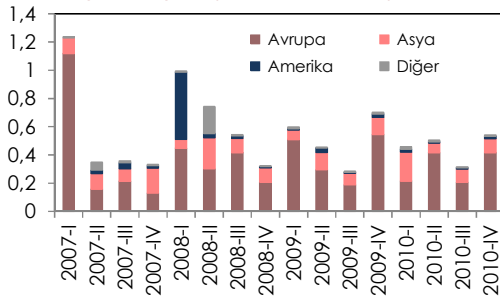
Türkiye'deki Doğrudan Yatırımlar - Sektörel Dağılım (milyar ABD doları)

Kaynak : TCMB.

35. "Doğrudan Yatırımlar/Yurt Dışında/Çıkış" kalemi ülke bazında incelendiğinde, 2010 yılı genelinde Avrupa ülkelerinin payının ağırlığını koruduğu gözlenmiştir.

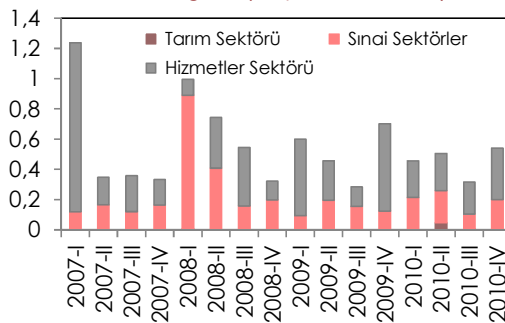
Yurt Dışındaki Doğrudan Yatırımlar - Coğrafi Dağılım (milyar ABD doları)

Kaynak : TCMB.

36. Yurt dışına yapılan yatırımlarda hizmetler sektörü 2010 yılında da ağırlığını korumuştur.

Yurt Dışındaki Doğrudan Yatırımlar - Sektörel Dağılım (milyar ABD doları)

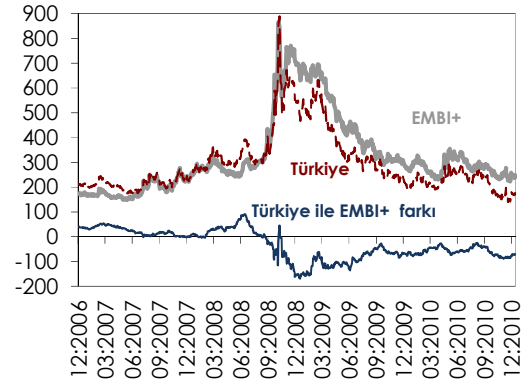
Kaynak : TCMB.

2.2 Portföy Yatırımları

37. 2010 yılında gelişmiş ülkelerdeki kredi, gayrimenkul ve emek piyasalarındaki

sorunların devam etmesi ile özellikle Avrupa'da kamu borç sürdürülebilirliğine ilişkin belirsizlikler, küresel ekonomik toparlanma hızına ilişkin aşağı yönlü başlıca riskleri oluşturmuş ve 2010 yılının son çeyreğinde gelişmiş ülkelerin para politikaları ikinci bir niceliksel genişleme sürecine girmiştir. Yılın genelinde düşük faiz ortamının küresel ölçekte devam etmesi ve gelişmekte olan ekonomilere ilişkin risk algılamalarında gözlenen iyileşme, gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını güçlendirmiştir. Gelişmekte Olan Ülkeler Tahvil Endeksi (EMBI+) azalma eğilimine girerken, bu dönemde de Türkiye'nin risk primi diğer gelişmekte olan ülkeler ortalamasına kıyasla daha olumlu seyretmiştir.

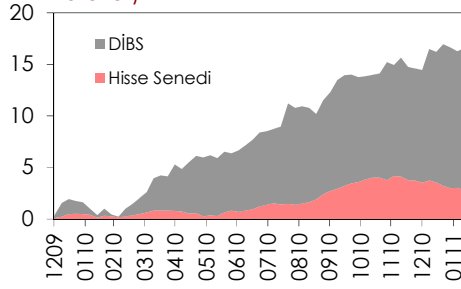
İkincil Piyasa Getiri Farkları ve Türkiye'nin Görel Durumu (baz puan)

Kaynak: JP Morgan.

38. Türkiye'ye ilişkin risklilik algılamalarında kaydedilen olumlu gelişmeyle beraber, 2010 yılı dördüncü çeyreğinde de net bazda hisse senedi ve DİBS kaynaklı girişlerin devam ettiği görülmüştür. Ancak, Aralık ayında DİBS girişleri devam ederken, hisse senetlerinde 0,8 milyar ABD dolarlık çıkış gerçekleşmiştir. Yılın bütününde ise DİBS kaynaklı girişler 10,7 milyar ABD doları olurken, hisse senedi kaynaklı girişler 3,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

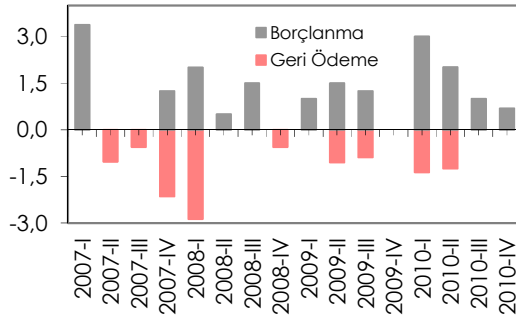
Yabancıların Menkul Kıymet Alımı (milyar ABD doları, kümülatif net hareket)

Kaynak: TCMB.

39. Hazine, yurt dışında tahvil ihracı yoluyla yılın dördüncü çeyreğinde 0,7 milyar ABD doları borçlanmıştır. Böylece, 2010 yılında yurt dışına tahvil ihracı yoluyla net 4,1 milyar ABD doları sermaye girişi gerçekleşmiştir. Bankacılık sektörü ve diğer sektör ise yurt dışında sırasıyla Temmuz ayında 1 milyar ABD doları ve Kasım ayında 0,2 milyar ABD doları tutarında tahvil ihraç etmiştir.

Genel Hükümetin Yurt Dışında Tahvil İhracı (milyar ABD doları)

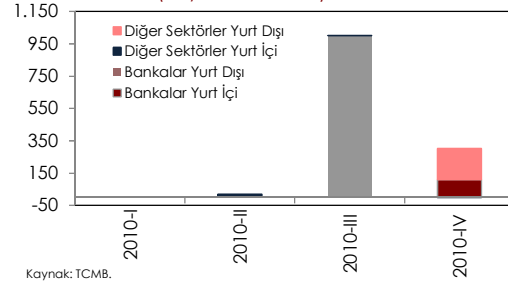

Kaynak: TCMB.

40. Yılın son çeyreğinde, bankalar yurt dışında tahvil ihracı gerçekleştirmezken, diğer sektörler yurt dışına 192 milyon ABD dolar tutarı tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. Diğer taraftan, BDDK'nın 20/09/2010 tarih ve 3875 sayılı Kararı ile mevduat bankalarına yurt içinde tahvil ve bono ihraç etmesine izin vermesiyle yılın son çeyreğinde bankaların tahvil ve bono ihraçları artış göstermiştir. Bankacılık sektörü ve diğer sektörlerin yurt içinde ihraç ettiği borç senetlerinden yurt dışı yerleşiklerin aldıkları ve Portföy Yatırımları/Yükümlülükler/Bankalar ve Diğer Sektörler/Yurt İçi kalemleri altında gösterilmeye başlanan net tutarlar, 2010

yılında sırasıyla 142 milyon ABD doları ve 19 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Banka ve Diğer Sektörlerin Borçlanma Senetleri (milyon ABD doları)

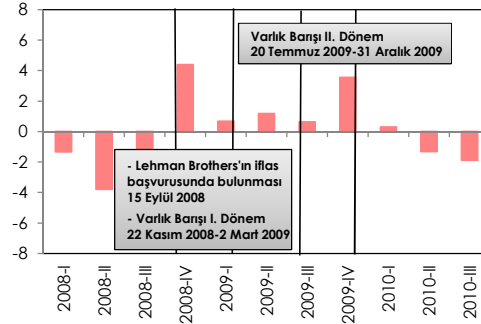

Kaynak: TCMB.

2.3 Krediler ve Mevduat

41. Diğer sektörlerin yurt dışındaki mevduatı, Uluslararası Ödemeler Bankası (BİS) tarafından yayımlanan 2010 yılının üçüncü çeyrek verilerinin dahil edilmesiyle Ocak-Eylül döneminde 2,9 milyar ABD doları artış göstermiştir.

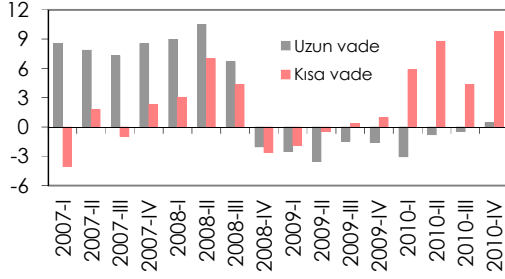
Diğer Sektörlerin Yurt Dışı Mevduatı (milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

42. Doğrudan yatırımlar ve portföy yatırımları ile IMF krediler ve bankaların döviz varlıkları hariç sermaye hareketleri incelendiğinde, küresel finans krizine bağlı olarak 2008 yılı son çeyreğinden itibaren çıkış yönlü olan, uzun vadeli sermaye hareketleri, 2010 yılının son çeyreğinde, sınırlı bir giriş göstermiştir. 2009 yıl üçüncü çeyreğinden itibaren giriş yönlü olan kısa vadeli sermaye hareketleri, yılın son çeyreğinde hızlanarak devam etmiş ve 2010 yılında 28,8 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

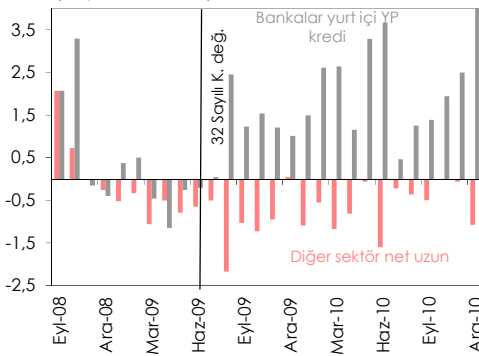
Uzun ve Kısa Vadeli Sermaye Hareketleri (milyar ABD doları, net)

Kaynak: TCMB.

43. Uluslararası kredi piyasalarında yaşanan daralmayla beraber 2008 yılının son çeyreğinden itibaren diğer sektörün dış borç çevirme oranları hızla gerilemiş ve 2009 yılının ardından 2010 yılında da diğer sektör net kredi geri ödeyicisi konumunda olmuştur. Ancak, 16 Haziran 2009 tarihinde 32 sayılı Karar'da yapılan değişiklik ile döviz geliri olmayan firmaların belirli şartlar altında doğrudan Türkiye'de yerleşik bankalardan döviz kredisi kullanabilmesine yönelik yapılan değişiklik göz önüne alındığında ve bankacılık sisteminin yurt içine açtığı döviz kredileriyle birlikte değerlendirildiğinde, diğer sektörün borç çevirme oranının, 2010 yılında yüzde 100'ün belirgin olarak üzerine çıktığı gözlenmiştir.

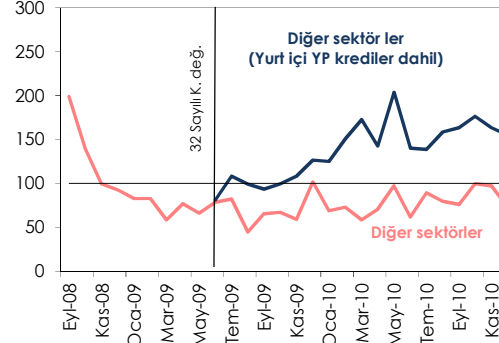
Diğer Sektörlerin Uzun Vadeli Net Kredi Kullanımı ve Bankalarca Yurt İçine Açılan YP Kredileri (milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

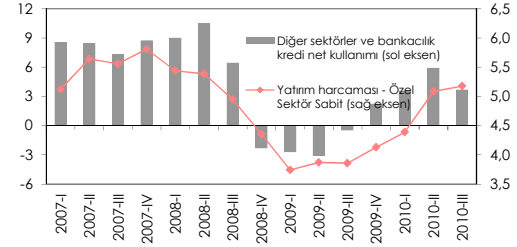
44. Bankalar uzun vadeli kredilerde 2010 yılı dördüncü çeyreğinde net kullanıcı olmuştur. Böylece, bankaların uzun vadeli borç çevirme oranı 2010 yılında yüzde 109 olarak gerçekleşmiştir.

Özel Sektör Uzun Vadeli Dış Borç Çevirme Oranı (%)

Kaynak: TCMB.

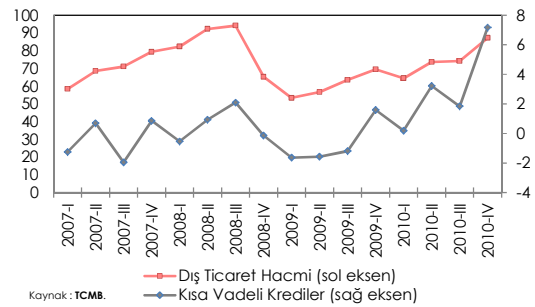
Uzun Vadeli Net Kredi Kullanımı ve Diğer Sektörlerin Yatırım Harcamaları (milyar TL, 1998=100, 32 sayılı Karar etkisi dahil)

Kaynak: TCMB.

45. 2010 yılı son çeyreğinde, dış ticaret hacmindeki artışa paralel olarak bankaların yurt dışından kısa vadeli kredi kullanımları artış göstermiştir. Yılın bütününde ise bankaların yurt dışından 12,5 milyar ABD doları kısa vadeli kredi kullandıkları gözlenmiştir.

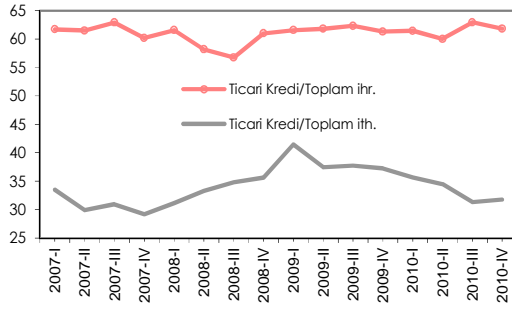
Kısa Vadeli Banka Kredileri (net, milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

46. İhracattaki ticari kredilerin payı son dönemde görece yatay bir seyir izlemiştir. İthalattaki ticari kredilerin payında ise 2009 yılının ilk çeyreğinden itibaren gözlenen düşüş eğilimi, 2010 yılının son çeyreğinde son bulmuştur.

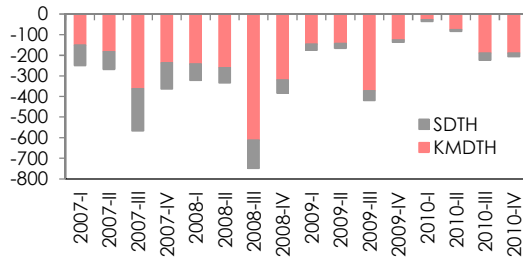
Ticari kredilerin İthalat ve İhracata Oranı (%)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

47. Yurt dışında çalışan işçilerin Merkez Bankası nezdinde açtıkları uzun vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesapları (KMDTH) ile süper döviz hesaplarına (SDH) uygulanan faiz oranlarının son olarak 2010 Ekim ayı başında düşürülmesinin de etkisiyle bu hesaplarda gözlenen çıkış 2010 yılı dördüncü çeyreğinde de devam etmiştir. Bu dönemde kısa vadeli hesaplardaki çıkışlar da sürmüştür.

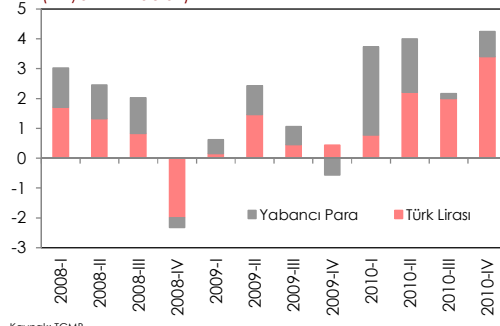
KMDTH ve Süper Döviz Hesapları (milyon ABD doları)

Kaynak: TCMB.

48. Yurt dışı yerleşiklerin yurt içi bankalardaki mevduatında artış 2010 yılı son çeyreğinde de devam etmiş ve mevduat girişleri yılın tamamında 14,4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Mevduatdaki yıllık artışın 8,4 milyar ABD dolarlık kısmı yurt dışında yerleşik bankaların yurt içinde yerleşik bankalardaki TL mevduatındaki artıştan kaynaklanmıştır (Kutu 2).

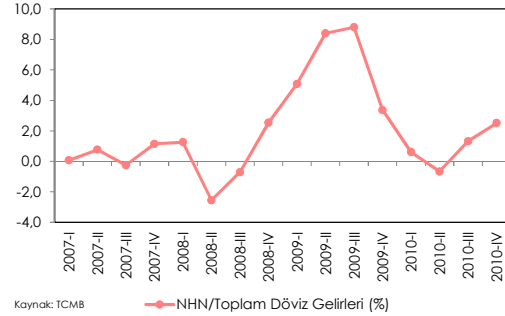
Yurt Dışında Yerleşik Bankaların Yurt İçinde Yerleşik Bankalardaki Mevduatı - YP ve TL Dağılımı (milyar ABD doları)

Kaynak: TCMB.

49. Net Hata Noksan kaleminin ödemeler dengesi tablosundaki toplam mal ihracatı, hizmetler dengesi/gelir, gelir dengesi/gelir ve cari transferler toplamı olarak hesaplanan toplam döviz gelirlerine oranı, 2010 yıl sonu itibarıyla yüzde 2,5 düzeyinde gerçekleşmiştir (Söz konusu oranın 2007-2010 dönemi yıllık ortalaması yüzde 2'dir).

Net Hata Noksan(NHN) ve Toplam Döviz Gelirleri (12-aylık toplam)

Kaynak: TCMB

Kutu 2

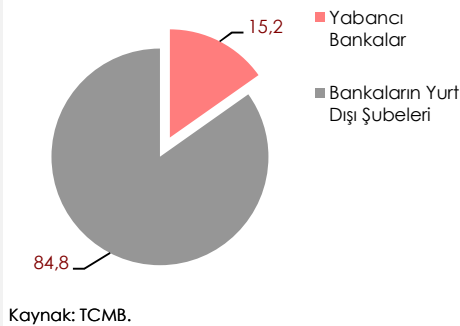
YURT İÇİNDE YERLEŞİK BANKALARIN YURT DIŞI ŞUBELERİNİN (YURT DIŞI ŞUBELER) 2010 YILI ÖDEMELER DENGESİ İSTATİSTİKLERİNE ETKİSİ

Ödemeler dengesi ve dış borç metodolojileri uyarınca, yurt dışı şubeler, yurt dışı yerleşik olarak değerlendirilmektedir. Yurt dışı şubeler ile gerçekleştirilen işlemlerin ödemeler dengesi istatistiklerine yansımaları, 2010 yılında, temelde üç kalem üzerinden gerçekleşmiştir: Krediler, mevduat ve portföy yatırımları.

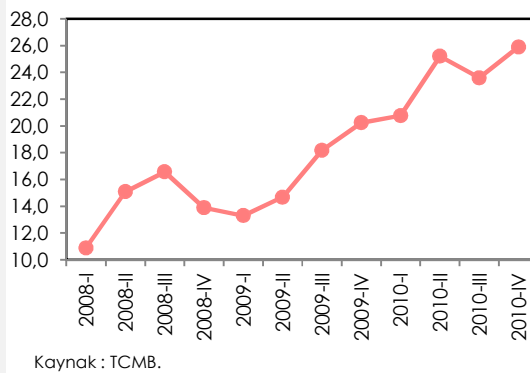
2010 yılı ödemeler dengesi istatistiklerine göre, diğer sektörler, yurt dışından sağladıkları uzun vadeli kredilerde yaklaşık 7,4 milyar ABD doları net geri ödeyici olmuşlardır. Bankamız tarafından aylık olarak yayımlanan "[Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu](#)" verilerine göre ise yurt dışı şubelerin, diğer sektörler açtıkları kredi stoku 2009 ve 2010 yıllarında sırasıyla 6,3 milyar ABD doları ve 7,3 milyar ABD doları düşüş kaydetmiştir. Anılan gelişmede, 16 Haziran 2009 tarihinde 32 sayılı Karar'da yapılan değişiklik ile döviz geliri olmayan firmaların belirli şartlar altında doğrudan Türkiye'deki bankalardan döviz kredisi kullanabilmeleri de etkili olmuştur.

Diğer taraftan, yurt içine açtıkları kredilerdeki azalışla eş zamanlı olarak, yurt dışı şubelerin, yurt içi yerleşik bankalardaki Yabancı Para ve Türk Lirası cinsinden mevduatında ve DİBS portföylerinde önemli artışlar gerçekleşmiştir. 2010 yılı ödemeler dengesi istatistiklerinde, "Finansal Hesaplar/Diğer Yatırımlar/Yükümlülükler/Mevduat/Yurt Dışı Bankalar" kaleminde görülen 14,1 milyar ABD doları tutarındaki Yabancı Para ve Türk Lirası cinsinden mevduatın yaklaşık yüzde 85'ini yurt dışı şubelere olan yükümlülükler oluşturmuştur. Yine Bankamızca haftalık olarak yayımlanmakta olan ve alacaklı dağılımının da yer aldığı "[Yurt Dışında Yerleşik Kişilerin Mülkiyetindeki Menkul Değerler](#)" verileri uyarınca, yurt dışı şubelerin mülkiyetindeki DİBS stokunun 2010 yılında bir önceki yıla göre 4,2 milyar ABD doları artış gösterdiği gözlenmektedir.

Bankaların Yurt Dışı Şubelerinin ve Yabancı Bankaların YP ve TL Mevduatı (2010 Yılı, Yüzde Dağılım)

Yurt Dışı Yerleşiklerin Mülkiyetindeki DİBS'lerde Yurt Dışı Şubelerin Payı (%)

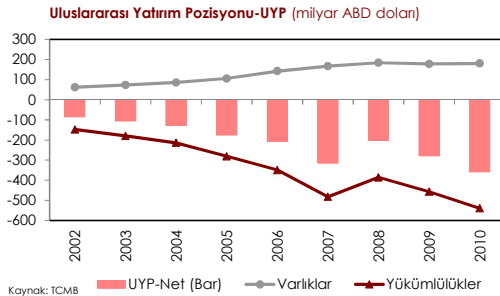

III. Uluslararası Yatırım Pozisyonu

Genel Değerlendirme

50. Türkiye'deki yerleşiklerin yurt dışı yerleşiklerden olan finansal alacakları ve rezerv varlıkları ile yurt dışı yerleşiklere olan finansal yükümlülüklerinin belli bir tarihteki stok değerini gösteren Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP)'na göre, 2010 yılı Aralık ayında Türkiye'nin yurt dışı varlıkları 180,7 milyar ABD doları, yükümlülükleri ise 539,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

51. 2010 yılında Türkiye'nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımları görece olarak hızlanmış, bu gelişme UYP'nin özellikle yükümlülük kalemlerini etkilemiştir. 2009 yıl sonunda -278,8 milyar ABD doları olan ve Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yurt dışına olan yükümlülüklerinin farkı olarak tanımlanan net UYP, 2010 yılı sonunda -358,7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Net UYP'nin 79,9 milyar ABD dolarlık artışında, yükümlülüklerin 82,3 milyar ABD doları yükselişi belirleyici olmuştur.

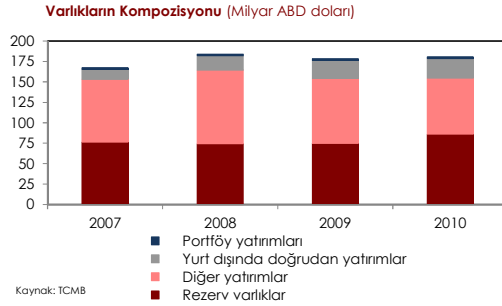
52. Aralık ayı içinde TL'nin değer kaybetmesinin ve İMKB endeksinde görülen gerilemenin etkisiyle, doğrudan yatırım ve hisse senedi stoku azalmış ve 2010 yılının son çeyreğinde toplam yükümlülükler yaklaşık 6 milyar ABD doları gerilemiştir.

3.1 Varlıklar

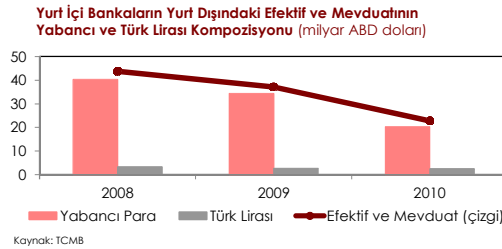
53. 2009 ile 2010 arasında varlık kalemlerindeki değişiklikler incelendiğinde,

Merkez Bankası rezerv varlıklarındaki artışı Bankaların yabancı para varlıklarındaki azalışı büyük ölçüde telafi etmiş ve böylece varlık stoku 2009 yıl sonuna göre 2,4 milyar ABD doları artmıştır.

54. 2010 yılı sonu itibarıyla 180,7 milyar ABD dolarlık varlık stokunun yüzde 48'ini rezerv varlıklar, yüzde 38'ini diğer varlıklar, yüzde 13'ünü yurt dışında doğrudan yatırımlar ve yüzde 1'ini ise portföy yatırımları oluşturmaktadır.

55. 2010 yılı sonu itibarıyla Bankaların yabancı para varlıklarının bir önceki yıla göre 14,4 milyar ABD doları azalışın etkisiyle 22,7 milyar ABD dolarına düştüğü gözlenmiştir. Diğer sektörlerin yabancı para varlıkları ise aynı dönemde 2,3 milyar ABD doları artmış ve 29,8 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

3.2 Yükümlülükler

56. 2010 yılında tüm yükümlülük kalemlerinde önemli artışlar gerçekleşmiştir. Doğrudan yatırımlar yaklaşık 38 milyar ABD doları, portföy yatırımları 27,2 milyar ABD doları, diğer yatırımlar 17,1 milyar ABD doları artış göstermiştir. 2010 yıl sonu itibarıyla 539,4 milyar ABD dolarlık yükümlülük stokunun yüzde 36'sını diğer yatırımların alt kalemleri olan ticari ve diğer krediler, yüzde 34'ünü yurt içinde doğrudan yatırımlar, yüzde 22'sini portföy yatırımları ve yüzde 8'ini ise diğer yatırımların alt kalemi olan mevduat oluşturmuştur.

Kutu 3

KISA VADELİ DİŞ BORÇLAR - 2010 YILI GELİŞMELERİ

UYP Tablosu'nun yükümlülükler kısmındaki ilgili kalemler kullanılarak, kısa vadeli toplam dış borçlar tablosu türetilmektedir. Buna göre, UYP yükümlülük kalemlerinde yer alan **Merkez Bankası** nezdindeki mevduatların kısa vadeli olanları, bankaların ve diğer sektörlerin kısa vadeli **Kredileri**, diğer sektörlerin kısa vadeli **Ticari Kredileri**, yurt dışında yerleşik kişilerin yurt içi bankalardaki döviz cinsinden mevduatlarını gösteren **Döviz Tevdiat Hesabı (DTH)**, yurt dışında yerleşik bankaların yurt içi bankalardaki döviz cinsinden mevduatları gösteren **Banka Mevduatı**, yurt dışında yerleşik kişiler ile yurt dışında yerleşik bankaların yurt içi bankalardaki TL cinsinden mevduatlarını gösteren **TL cinsinden Mevduat** kalemleri toplam kısa vadeli dış borç stokunu oluşturmaktadır.

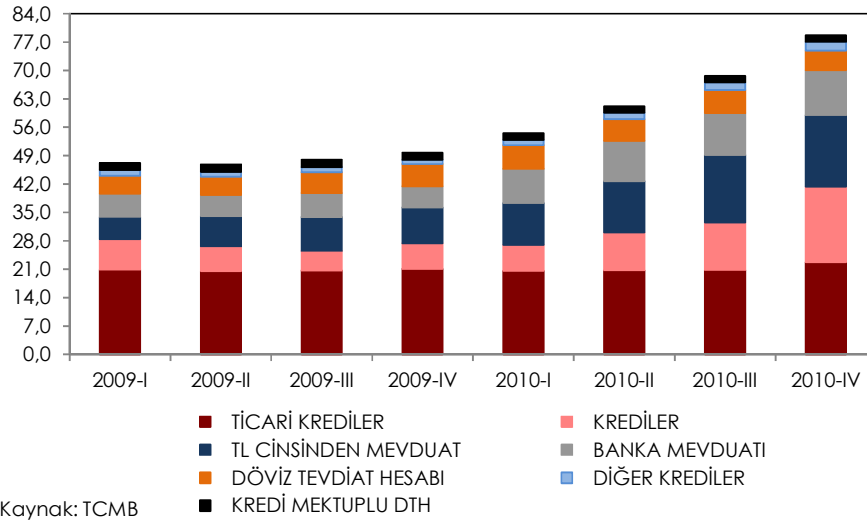
ULUSLARARASI YATIRIM POZİSYONU	KISA VADELİ DİŞ BORÇ STOKU (Milyar ABD Doları)	2009				2010(*)			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
		MERKEZ BANKASI	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	1,5	1,6
	BANKER KREDİ								
	MUHABİR AÇIKLARI								
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Mevduatlar/Merkez Bankası (Kısa vade)	KREDİ MEKTUPLU DTH	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6
	DÖVİZE ÇEV. MEVDUAT&DİĞER								
	GENEL HÜKÜMET								
	BANKALAR	23,2	23,3	24,3	25,9	31,0	37,3	44,4	52,1
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Krediler/Bankalar (Kısa vade)	KREDİLER	7,6	6,1	4,9	6,3	6,4	9,3	11,7	18,6
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Mevduatlar/Bankalar/Yabancı Para (Yurt dışında yerleşik kişilerin döviz cinsinden mevduatları)	DÖVİZ TEVDİAT HESABI	4,4	4,5	5,2	5,5	5,9	5,4	5,7	4,8
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Mevduatlar/Bankalar/Yabancı Para (Yurt dışında yerleşik bankaların döviz cinsinden mevduatları)	BANKA MEVDUATI	5,7	5,2	5,9	5,2	8,4	9,9	10,4	11,1
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Mevduatlar/Bankalar/Türk Lirası (Yurt dışında yerleşik kişiler ile yurt dışında yerleşik bankaların TL cinsinden mevduatları)	TL CİNSİNDEN MEVDUAT	5,5	7,5	8,3	8,8	10,3	12,7	16,6	17,6
	DİĞER SEKTÖRLER	22,3	21,8	21,9	22,1	21,8	22,3	22,6	24,9
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/ Ticari Krediler (İthalat, Kısa vade)	TİCARİ KREDİLER	20,8	20,5	20,7	21,1	20,6	20,7	20,8	22,8
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/ Ticari Krediler (İhracat, Kısa vade)	İTHALAT BORÇLARI	12,8	13,3	14,1	14,7	14,7	15,5	15,6	17,5
	PREF.&PEŞİN İHRACAT	8,0	7,3	6,6	6,4	5,9	5,3	5,2	5,3
	DİĞER KREDİLER	1,5	1,2	1,2	1,0	1,3	1,6	1,8	2,2
	KAMU								
Yükümlülükler/Diğer Yatırımlar/Krediler/Diğer Sektörler (Kısa vade)	ÖZEL	1,4	1,2	1,2	1,0	1,3	1,6	1,8	2,2
	TOPLAM	47,2	46,8	48,0	49,7	54,5	61,1	68,7	78,6

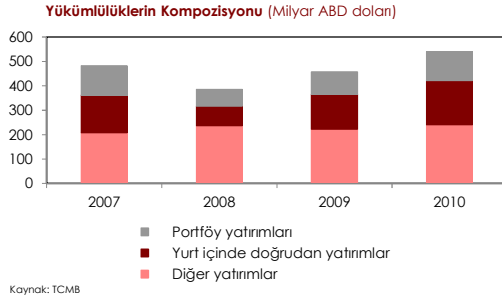
(*) Geçici

2010 yıl sonunda kısa vadeli dış borç stoku geçen yıl sonuna göre yüzde 58,2 artarak 78,6 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Buna göre 2010 yılında gerçekleşen 28,9 milyar ABD dolarlık artışın 26,3 milyar ABD dolarlık kısmı üç kalemdeki artıştan kaynaklanmıştır. Bu kalemler, 12,3 milyar ABD doları artış gösteren bankaların kısa vadeli döviz kredileri, 8,8 milyar ABD doları artan bankalardaki TL cinsinden mevduat ve 5,9 milyar ABD doları artan yurt dışı bankaların yurt içi bankalardaki döviz mevduatı kalemleridir. 2010 yılında dış ticaret hacminin yüzde 23 oranında artış göstermesi, bankaların yurtdışından kullandıkları kredileri artıran bir etken olmuştur.

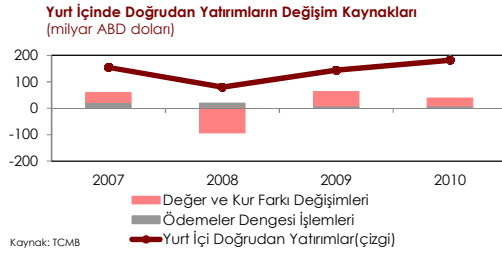
Öte yandan, 32 sayılı Karar'da yapılan 16 Haziran 2009 tarihli değişiklik sonrası, yurt içi yerleşik bankaların yurt dışındaki şubelerinin, diğer sektöre uzun vadeli kredi olarak sağladıkları finansmanı azaltmalarının ve neficesinde ortaya çıkan kaynağı yurt içinde kısa vadeli mevduat şeklinde de değerlendirilmelerinin, 2010 yılında kısa vadeli dış borç stokunu arttıran önemli etkenlerden biri olduğu düşünülmektedir.

Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Kompozisyonu (milyar ABD doları)

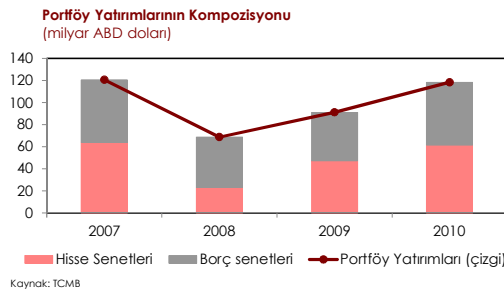

57. 2010 yılı sonu itibarıyla yurt içinde doğrudan yatırım stoku, 2009 yıl sonuna göre yüzde 26,4 oranında ve yaklaşık 38 milyar ABD doları artış ile 181,6 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2010 yılı içinde ödemeler dengesi kaynaklı net doğrudan yatırımların 8,9 milyar düzeyinde olduğu dikkate alındığında, söz konusu artışta İMKB Ulusal 100 Endeksi'nin 2009 yıl sonuna göre yaklaşık yüzde 25 oranında yükselmesine paralel olarak şirketlerin piyasa değerindeki artışın önemli katkısı olduğu anlaşılmaktadır.

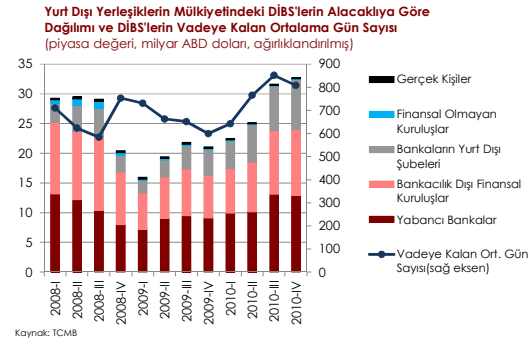

58. Portföy yatırımları stokunun yaklaşık yüzde 52'sini oluşturan yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi stoku 2010 yıl sonu itibarıyla 61,5 milyar ABD doları, borç senetleri alt kalemleri olan yurt dışı yerleşiklerin mülkiyetindeki DİBS stoku 32,7 milyar ABD doları, Hazine'nin tahvil stoku (yurt içi yerleşiklerce alınan tahvil stoku düşüldükten sonra) ise 22,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

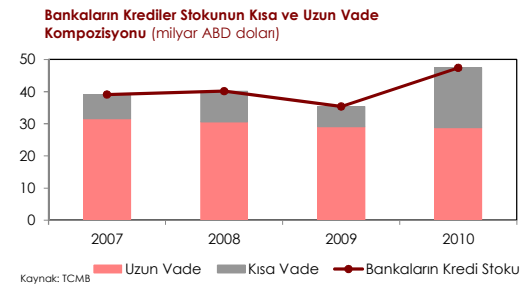

59. Yurt dışında yerleşiklerin mülkiyetindeki DİBS stokunun alacaklıya göre dağılımı incelendiğinde, 2009 yıl sonuna göre yabancı bankaların 3,7

milyar, yurt içi bankaların yurt dışı şubelerinin 4,2 milyar, bankacılık dışı finansal kuruluşların 3,9 milyar ABD doları artışı dikkat çekmektedir. Ayrıca, 2009 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren artış eğilimi gösteren yurt dışındaki yerleşik kişilerin mülkiyetindeki DİBS'lerin vadeye kalan ortalama gün sayısı, 2010 yılının dördüncü çeyreğinde sınırlı bir azalış göstererek, 807 gün olarak gerçekleşmiştir.

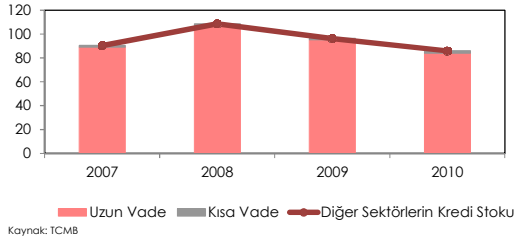

60. 2010 yıl sonu itibarıyla bankaların toplam dış kredi stoku 47,4 milyar ABD doları olmuştur. Bir önceki yıla göre yaklaşık 12 milyar ABD doları artış gösteren kredi stokundaki artışın tamamı kısa vadeli kredilerdeki artıştan kaynaklanmıştır. Dış ticaret hacminin 2010 yılında artış göstermesi, dış ticaretin finansmanı kapsamında, kısa vadeli kredi stokunu artıran en önemli faktördür (Kutu 3).

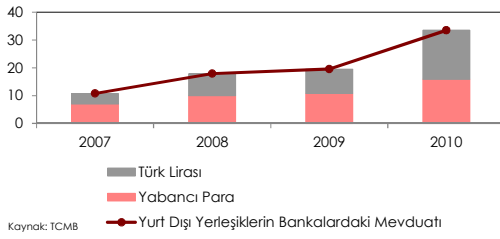
61. Diğer sektörün toplam dış kredi stoku 2010 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 86 milyar ABD doları olmuştur. 2009 yıl sonuna göre değişiklikler incelendiğinde, diğer sektörün uzun vadeli dış kredi stokunun 11,5 milyar ABD doları azaldığı gözlenmektedir. Bu azalışta, 32 sayılı Karar'da yapılan değişiklik sonucu diğer sektörlerin yurt içinden döviz kredisi kullanımlarının artmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Diğer Sektörün Krediler Stokunun Kısa ve Uzun Vade Kompozisyonu (milyar ABD doları)

62. Yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'deki mevduatı 2009 yılı sonuna göre 12,5 milyar ABD doları artmıştır. Söz konusu artış yurt içi yerleşik bankalardaki mevduatdan (yaklaşık 14 milyar ABD doları artış) kaynaklanmış, yurt dışında yerleşik Türk vatandaşların Merkez Bankasındaki mevduatı ise bu dönemde 1,5 milyar ABD doları gerilemiştir. Öte yandan 14 milyar ABD doları artış göstererek 33,5 milyar ABD dolarına ulaşan Bankalar mevduatındaki artışın 8,8 milyar ABD dolarlık kısmı TL mevduatındaki artıştan kaynaklanmıştır.

Yurt Dışı Yerleşiklerin Bankalardaki Mevduatının Yabancı ve Türk Lirası Kompozisyonu (milyar ABD doları)

IV. Ek Tablolar

CARİ İŞLEMLER (milyon ABD doları)

	Cari İşlemler										
	Net	Dış Ticaret				Hizmetler		Gelir		Transferler	
		Net	İhracat (FOB)	Bavul Ticaretini	İthalat (CIF)	Net	Turizm Geliri	Net	Faiz Gideri	Net	İşçi Gelirleri
	(yıllık)										
2006	-32.249	-41.056	85.535	6.408	-139.576	13.555	16.853	-6.656	-6.322	1.908	1.111
2007	-38.434	-46.852	107.272	6.002	-170.063	13.283	18.487	-7.108	-7.477	2.243	1.209
2008	-41.959	-53.021	132.028	6.200	-201.964	17.311	21.951	-8.362	-8.677	2.113	1.431
2009	-13.991	-24.850	102.143	4.783	-140.929	16.749	21.250	-8.189	-7.304	2.299	934
2010	-48.561	-56.354	113.901	4.951	-185.496	14.245	20.807	-7.816	-5.423	1.364	829
	(üç aylık)										
2009 IV	-4.667	-7.381	29.054	1.283	-40.410	3.497	5.013	-1.677	-1.674	894	242
2010 I	-10.062	-8.845	25.981	1.446	-38.490	832	2.413	-2.319	-1.504	270	182
II	-10.876	-12.139	28.727	1.278	-44.894	2.684	4.559	-1.699	-1.391	278	171
III	-10.595	-16.630	26.997	1.058	-47.134	7.323	8.575	-1.657	-1.164	369	252
IV	-17.028	-18.740	32.196	1.169	-54.978	3.406	5.260	-2.141	-1.364	447	224
	(aylık)										
2009 Eki	389	-1.307	10.096	475	-12.773	2.069	2.466	-501	-514	128	83
Kas	-1.809	-2.603	8.903	404	-12.618	945	1.442	-475	-483	324	84
Ara	-3.247	-3.471	10.055	404	-15.019	483	1.105	-701	-677	442	75
2010 Oca	-3.062	-2.809	7.831	406	-11.691	272	735	-617	-460	92	60
Şub	-2.707	-2.366	8.263	457	-11.779	199	721	-626	-474	86	58
Mar	-4.293	-3.670	9.887	583	-15.020	361	957	-1.076	-570	92	64
Nis	-4.387	-4.096	9.396	398	-14.941	217	1.044	-585	-429	77	56
May	-3.026	-3.640	9.795	448	-14.724	1.019	1.601	-494	-441	89	58
Haz	-3.463	-4.403	9.536	432	-15.229	1.448	1.914	-620	-521	112	57
Tem	-3.613	-5.328	9.571	329	-16.063	2.253	2.741	-635	-345	97	79
Ağu	-3.078	-5.661	8.519	395	-15.431	2.781	3.198	-332	-373	134	84
Eyl	-3.904	-5.641	8.907	334	-15.640	2.289	2.636	-690	-446	138	89
Eki	-3.440	-5.015	10.962	421	-17.294	2.247	2.685	-836	-423	164	77
Kas	-6.057	-6.501	9.386	386	-17.130	818	1.517	-468	-312	94	64
Ara	-7.531	-7.224	11.848	362	-20.554	341	1.058	-837	-629	189	83
	(on iki aylık)										
2009 Eki	-12.476	-22.688	100.303	4.954	-136.771	16.617	20.935	-8.212	-7.790	1.807	991
Kas	-13.818	-24.016	99.810	4.795	-137.315	16.611	21.107	-8.403	-7.540	1.990	971
Ara	-13.991	-24.850	102.143	4.783	-140.929	16.749	21.250	-8.189	-7.304	2.299	934
2010 Oca	-16.586	-27.282	102.090	4.848	-143.339	16.847	21.186	-8.307	-7.184	2.156	930
Şub	-19.013	-29.995	101.918	4.955	-146.043	16.649	21.185	-7.815	-7.094	2.148	923
Mar	-22.108	-32.440	103.650	5.105	-150.541	16.491	21.196	-8.272	-6.868	2.113	912
Nis	-24.923	-35.070	105.484	5.110	-155.362	16.063	21.219	-8.007	-6.616	2.091	896
May	-26.340	-36.272	107.933	5.082	-159.218	15.869	21.376	-7.957	-6.397	2.020	880
Haz	-27.610	-37.770	109.139	5.092	-161.946	15.863	21.512	-7.629	-6.229	1.926	872
Tem	-30.734	-40.329	109.654	5.098	-165.153	15.453	21.346	-7.744	-6.093	1.886	871
Ağu	-33.268	-42.121	110.333	5.047	-167.773	14.515	20.730	-7.518	-5.911	1.856	853
Eyl	-36.200	-44.995	110.759	5.065	-170.928	14.336	20.560	-7.352	-5.733	1.811	847
Eki	-40.029	-48.703	111.625	5.011	-175.449	14.514	20.779	-7.687	-5.642	1.847	841
Kas	-44.277	-52.601	112.108	4.993	-179.961	14.387	20.854	-7.680	-5.471	1.617	821
Ara	-48.561	-56.354	113.901	4.951	-185.496	14.245	20.807	-7.816	-5.423	1.364	829

Kaynak: TCMB.

SERMAYE ve FINANS HESAPLARI (milyon ABD doları)

	Sermaye ve Finans Hesapları														
	Net	Doğrudan Yatırımlar						Diğer Yatırımlar							
		Net	Portföy Yatırımları		Net	Bankaların Döviz Varlıkları		Net	Yükümlülükler				Mevduat		
			Varlıklar	Yükümlülükler		Hisse Senelleri	Borç Senelleri		Ticari Krediler	Genel Hük.	Bankalar	Diğer Sekt.	Merkez B.	Bankalar	
	(yıllık)														
2006	32.064	19.261	7.415	-3.987	1.939	9.463	11.502	-10.293	24.981	674	-5.223	5.814	18.812	-1.268	5.890
2007	36.677	19.941	833	-1.947	5.138	-2.358	23.943	-3.526	28.912	4.150	-3.901	5.609	26.025	-1.450	-1.873
2008	37.256	16.955	-5.014	-1.244	716	-4.486	24.318	-13.327	36.376	1.590	3.443	3.267	23.258	-1.791	6.190
2009	8.923	6.856	227	-2.711	2.827	111	1.993	12.708	-8.992	-1.095	922	-4.472	-10.375	-901	4.986
2010	44.545	7.154	16.291	-3.326	3.468	16.149	33.935	10.731	24.902	2.113	1.334	13.150	-6.191	-553	14.447
	(üç aylık)														
2009 IV	5.509	1.099	-580	-890	1.071	-761	5.769	6.339	658	631	-39	2.210	-2.407	-138	397
2010 I	8.543	1.098	2.556	-1.024	578	3.002	5.784	2.927	2.366	-216	423	-402	-2.519	-36	5.127
II	11.699	1.107	4.280	155	173	3.952	11.516	4.180	7.430	638	457	3.821	-2.127	-85	4.520
III	8.370	1.951	6.673	-1.089	1.803	5.959	2.163	-1.121	3.599	-469	421	1.498	-758	-225	2.756
IV	15.933	2.998	2.782	-1.368	914	3.236	14.472	4.745	11.507	2.160	33	8.233	-787	-207	2.044
	(aylık)														
2009															
Eki	959	600	-50	-274	291	-67	433	3.310	-1.688	202	-98	-134	-1.237	-76	-374
Kas	2.074	358	124	-521	141	504	1.073	978	-229	252	-110	205	-1.188	-31	657
Ara	2.476	141	-654	-95	639	-1.198	4.263	2.051	2.575	177	169	2.139	18	-31	114
2010 Oca	1.279	394	1.915	-1.452	410	2.957	-282	1.256	-2.517	-393	342	-1.043	-991	-8	-451
Şub	2.478	426	-2.205	341	-202	-2.344	2.540	311	1.571	-445	5	45	-436	-12	2.445
Mar	4.786	278	2.846	87	370	2.389	3.526	1.360	3.312	622	76	596	-1.092	-16	3.133
Nis	6.809	410	4.639	-462	137	4.964	5.961	4.173	2.101	579	759	1.719	-722	-27	-234
May	811	160	323	154	-501	670	2.101	-49	2.302	-130	-30	1.416	35	-25	970
Haz	4.079	537	-682	463	537	-1.682	3.454	56	3.027	189	-272	686	-1.440	-33	3.784
Tem	2.638	1.143	3.981	9	571	3.401	-1.885	-4.210	2.978	-229	-76	-861	35	-65	4.072
Ağu	1.233	559	2.937	-468	14	3.391	1.104	735	-69	-152	858	914	-199	-105	-1.561
Eyl	4.499	249	-245	-630	1.218	-833	2.944	2.354	690	-88	-361	1.445	-594	-55	245
Eki	4.445	731	1.972	-480	969	1.483	2.665	1.182	2.871	574	-6	3.034	-2	-79	-683
Kas	3.690	716	1.054	-846	730	1.170	3.868	1.461	1.620	577	-434	1.027	-13	-66	545
Ara	7.798	1.551	-244	-42	-785	583	7.939	2.102	7.016	1.009	473	4.172	-772	-62	2.182
	(on iki aylık)														
2009															
Eki	4.585	8.401	28	-1.917	2.047	-102	-8.194	10.139	-18.710	-3.813	1.292	-10.895	-9.351	-1.051	3.163
Kas	7.354	7.806	1.048	-2.618	2.444	1.222	-6.017	8.220	-14.407	-2.043	1.264	-8.266	-10.830	-980	4.507
Ara	8.923	6.856	227	-2.711	2.827	111	1.993	12.708	-8.992	-1.095	922	-4.472	-10.375	-901	4.986
2010 Oca	11.001	6.149	2.983	-3.451	3.341	3.093	3.140	14.703	-10.844	-987	1.388	-5.320	-10.827	-840	3.769
Şub	15.697	6.074	2.677	-2.806	3.470	2.013	5.948	13.102	-7.170	-1.264	1.277	-4.513	-10.750	-797	6.938
Mar	21.185	5.725	5.925	-2.674	3.843	4.756	11.867	14.642	-1.386	-510	1.680	-2.444	-10.772	-761	9.502
Nis	25.685	5.346	9.688	-3.444	3.139	9.993	19.976	19.083	2.708	101	2.516	550	-10.804	-735	9.167
May	25.565	4.989	7.274	-2.682	1.976	7.980	22.844	17.362	7.368	370	2.589	3.726	-10.001	-712	9.471
Haz	28.657	5.301	7.464	-2.557	2.354	7.667	26.580	18.040	9.767	869	2.421	4.078	-10.638	-680	11.767
Tem	30.355	5.742	10.166	-2.124	2.873	9.417	24.641	13.672	11.837	627	1.385	3.386	-10.194	-616	15.297
Ağu	30.698	5.423	12.378	-2.312	2.324	12.366	23.715	12.605	12.054	450	1.750	4.876	-8.357	-525	13.195
Eyl	34.121	5.255	12.929	-2.848	3.625	12.152	25.232	12.325	14.053	584	1.262	7.127	-7.811	-484	12.800
Eki	37.607	5.386	14.951	-3.054	4.303	13.702	27.464	10.197	18.612	956	1.354	10.295	-6.576	-487	12.491
Kas	39.223	5.744	15.881	-3.379	4.892	14.368	30.259	10.680	20.461	1.281	1.030	11.117	-5.401	-522	12.379
Ara	44.545	7.154	16.291	-3.326	3.468	16.149	33.935	10.731	24.902	2.113	1.334	13.150	-6.191	-553	14.447

Kaynak: TCMB.

İHRACAT ENDEKSLERİ

Birim Değer Endeksi (2003=100, Yıllık % Değişim)

	2007				2007	2008				2008	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Toplam	9.0	9.4	12.4	20.0	13.1	20.7	23.6	24.3	-4.5	16.0	-19.0	-22.4	-21.1	-0.1	-16.6	9.4	6.2	1.5	3.1	4.7
Sermaye Mali	12.4	10.3	11.3	17.3	13.0	16.0	17.1	12.5	-3.2	10.8	-7.0	-9.1	-5.9	5.2	-5.0	0.1	-7.6	-7.5	-3.7	-3.7
Ara Mali	14.3	14.0	11.8	16.7	14.3	21.8	27.7	36.6	-1.2	22.0	-20.1	-29.3	-31.6	-6.8	-23.5	7.9	11.7	5.0	6.8	7.2
Tüketim Mali	3.2	4.1	12.6	23.0	11.4	20.8	21.0	13.3	-8.6	10.4	-14.8	-16.0	-10.1	7.8	-8.4	8.1	2.7	0.6	0.8	2.7
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):																				
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	9.7	4.3	7.5	12.6	8.5	13.0	14.3	9.6	-5.1	8.4	-9.2	-8.4	-4.7	5.5	-5.0	3.3	-8.0	-6.1	-4.9	-4.1
Ana Metal Sanayi	24.1	26.4	13.0	12.2	18.7	27.2	41.4	79.5	8.0	43.0	-29.4	-46.7	-54.8	-20.8	-42.4	9.6	30.8	17.4	18.0	19.3
Giyim Eşyası	0.3	0.9	12.2	17.3	7.4	19.8	19.3	9.1	-9.9	10.0	-15.4	-18.3	-10.3	6.5	-10.5	4.1	1.1	-1.4	0.9	0.7
Tekstil Ürünleri	7.7	7.8	10.6	14.7	10.3	11.9	12.2	7.9	-7.6	5.7	-11.6	-13.7	-9.8	3.9	-7.9	4.8	4.1	4.9	7.5	5.3
Makine ve Teçhizat	12.4	13.5	13.3	17.7	14.4	16.5	17.5	13.9	-4.5	10.3	-10.6	-13.8	-9.0	4.0	-7.5	3.3	-2.2	-5.4	-1.3	-1.3
Gıda Ürünleri ve İçecek	-1.3	3.5	21.1	39.4	16.5	46.0	44.2	26.7	-3.5	24.6	-19.5	-23.5	-19.1	-3.8	-16.2	2.9	2.5	3.5	9.0	4.9
Kimyasal Madde ve Ürünler	8.3	7.5	7.7	12.8	9.0	17.1	18.8	19.9	4.6	15.2	-8.9	-13.5	-11.5	-0.3	-8.6	6.3	8.0	2.3	2.7	4.5
Metal Eşya Sanayi (Makine ve Teçhizatı Hariç)	17.5	14.0	12.3	13.7	14.8	18.1	21.0	24.4	4.6	16.4	-7.6	-16.2	-21.1	-6.3	-13.3	-2.2	-2.8	0.4	-1.7	-1.6
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	9.5	8.8	12.8	17.8	11.9	17.8	17.4	15.3	1.3	12.9	-7.5	-9.9	-11.9	-1.3	-7.8	-0.7	-2.6	1.2	0.7	-0.3
Elektrikli Makine ve Cihazlar	19.9	13.9	11.1	13.2	14.0	17.1	18.0	12.5	-2.1	10.9	-12.6	-15.9	-12.2	2.9	-9.8	5.2	0.8	-2.9	-2.3	1.8
Rafine Edilmiş Petrol,Kök Kôm., ve Nükleer Yak.	-5.2	5.2	7.4	49.8	15.6	62.0	60.4	67.8	-24.7	35.5	-44.5	-48.0	-44.2	13.1	-33.8	51.8	32.4	12.3	13.7	20.9
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	4.9	5.9	9.1	12.7	8.3	14.5	20.8	12.5	-5.1	10.8	-12.7	-21.6	-16.6	-3.8	-14.6	-0.3	0.1	-1.7	-1.7	-0.9
Mobilya	64.0	57.8	61.0	74.3	64.9	26.9	26.9	26.0	3.0	19.5	-4.2	-3.3	-1.0	15.0	1.7	18.1	11.8	10.8	14.8	14.2
Tarım ve hayvancılık	-3.9	3.9	25.2	43.5	20.4	22.6	20.5	-3.5	-18.3	-2.0	-12.4	-16.9	14.5	12.4	2.9	15.0	19.5	-3.4	2.3	3.3

Miktar Endeksi (2003=100, Yıllık % Değişim)

	2007				2007	2008				2008	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Toplam	14.4	13.5	10.8	7.4	11.1	18.3	9.1	9.8	-9.1	6.2	-8.8	-15.9	-11.8	8.5	-7.2	-2.3	17.1	5.3	7.8	7.0
Sermaye Mali	39.1	25.5	34.5	27.8	31.2	23.6	25.2	16.1	-20.6	9.8	-40.8	-38.1	-33.1	-0.5	-30.0	15.6	16.7	11.2	5.4	10.6
Ara Mali	14.9	15.9	13.9	13.5	14.5	29.4	14.5	15.1	-3.3	12.4	0.7	-14.8	-11.7	10.0	-4.0	-12.0	22.2	7.4	8.8	6.4
Tüketim Mali	10.6	7.7	3.0	-2.5	4.2	4.7	-2.7	0.4	-11.8	-2.4	-16.2	-9.4	-3.9	8.7	-5.5	14.0	12.0	1.0	7.4	8.5
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):																				
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	26.1	24.8	21.0	23.0	23.6	34.9	16.8	12.1	-37.1	4.9	-50.6	-43.1	-27.8	26.4	-29.9	50.3	24.8	6.1	7.5	19.9
Ana Metal Sanayi	5.9	16.9	6.1	17.2	11.4	77.8	23.0	24.5	12.4	28.0	53.6	-8.9	-15.6	7.1	16.3	-54.3	20.2	-5.0	-2.2	-19.7
Giyim Eşyası	13.5	18.6	3.0	-2.2	8.0	-2.9	-15.9	-9.5	-15.8	-11.4	-14.6	-5.7	-12.0	7.4	-6.7	8.3	11.3	12.1	6.9	10.1
Tekstil Ürünleri	9.0	6.4	6.1	2.3	5.8	7.9	1.1	-0.4	-10.2	-0.9	-21.6	-13.1	-7.8	9.0	-8.3	16.7	10.4	4.7	4.9	8.7
Makine ve Teçhizat	27.0	20.3	14.8	8.8	16.8	16.6	14.4	13.8	-2.3	10.6	-15.4	-16.5	-13.4	4.9	-10.7	9.1	18.6	17.3	11.5	13.9
Gıda Ürünleri ve İçecek	9.7	1.5	7.1	-5.5	2.4	-7.8	-4.0	4.6	8.5	0.7	15.2	21.0	2.2	2.9	9.3	0.6	4.3	10.5	15.2	7.9
Kimyasal Madde ve Ürünler	10.4	5.6	5.3	6.8	7.0	12.7	13.6	14.9	-12.0	6.9	-22.2	-11.1	-8.8	23.2	-5.8	42.4	22.8	22.2	24.3	26.9
Metal Eşya Sanayi (Makine ve Teçhizatı Hariç)	12.8	18.8	8.7	7.2	10.8	20.9	21.4	13.1	-8.4	11.7	-18.8	-19.0	-4.6	19.4	-6.8	16.6	18.1	8.3	10.7	13.1
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	27.4	22.0	12.5	6.5	16.6	9.3	10.1	14.8	-5.9	7.1	-19.0	-13.5	-9.6	13.7	-7.9	27.7	25.1	14.6	20.3	21.4
Elektrikli Makine ve Cihazlar	37.4	33.9	25.9	18.7	27.8	16.0	12.0	13.8	-3.4	9.2	-12.8	-16.6	-14.5	9.6	-8.6	10.3	29.2	17.7	22.2	17.8
Rafine Edilmiş Petrol,Kök Kôm., ve Nükleer Yak.	23.1	19.1	21.7	34.9	25.2	23.5	8.4	24.3	-9.9	9.8	-48.2	-25.0	-11.4	-15.6	-25.2	45.6	14.9	-31.5	4.8	3.1
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	10.6	10.7	12.1	15.9	12.3	13.3	30.9	15.3	-0.1	14.9	-2.1	-7.4	4.6	15.9	2.1	17.1	5.8	0.7	5.9	6.8
Mobilya	-19.6	-14.1	-18.0	-26.2	-20.1	-1.6	-8.0	-1.3	-10.3	-5.3	-25.7	-20.8	-23.3	-17.6	-21.8	10.6	9.8	4.4	7.2	7.5
Tarım ve hayvancılık	12.7	-16.8	-18.8	-12.1	-10.6	-14.8	0.8	14.5	17.5	7.7	18.3	17.0	6.6	4.8	7.7	8.3	14.8	14.3	-5.6	10.0

Kaynak: TÜİK.

İTHALAT ENDEKSLERİ

Birim Değer Endeksi (2003=100, Yıllık % Değişim)

	2007				2007	2008				2008	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Toplam	8.3	7.2	7.0	15.7	9.8	22.8	28.5	29.6	2.3	20.6	-16.8	-27.1	-25.9	-7.1	-20.1	7.8	13.3	6.9	7.6	9.0
Sermaye Mali	5.8	5.1	5.1	10.4	6.8	9.9	7.4	5.4	-7.3	3.5	-9.3	-14.6	-4.3	5.6	-6.4	2.2	3.8	-7.9	-6.8	-1.5
Ara Mali	9.9	8.0	7.8	17.2	10.8	26.8	35.5	37.7	6.6	26.5	-18.5	-31.5	-31.5	-12.2	-24.4	8.8	18.2	12.1	13.0	13.2
Tüketim Mali	4.3	6.4	4.5	12.7	7.8	16.3	14.6	12.9	-5.8	8.8	-12.3	-11.5	-8.5	7.1	-6.9	6.3	-1.3	-4.1	-2.5	-1.0
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):																				
Kimyasal Madde ve Ürünler	6.3	7.0	8.1	12.5	8.6	19.0	19.5	21.9	1.8	15.3	-23.1	-25.2	-26.9	-12.1	-22.3	11.1	10.5	7.8	8.3	9.1
Hampetrol ve Doğalgaz	-1.3	-3.3	1.9	27.2	6.1	50.3	66.1	57.5	11.4	45.4	-24.9	-44.7	-42.7	-21.1	-34.6	10.3	31.0	19.1	14.7	18.1
Ana Metal Sanayi	26.0	16.5	11.5	15.3	16.3	20.3	28.7	38.4	7.3	24.5	-20.3	-33.0	-33.4	-11.9	-25.6	17.4	28.5	19.6	20.5	21.3
Makine ve Teçhizat	7.5	1.0	2.4	9.8	5.3	10.2	14.1	11.4	-4.4	7.4	-6.6	-11.2	-6.0	6.4	-6.5	-0.6	-5.1	-11.4	-9.5	-5.4
Rafine edilmiş petrol, Kok köm., nükl. Yak.	-3.9	5.1	6.9	40.4	12.4	58.3	64.0	61.7	-7.0	40.2	-46.6	-52.7	-47.3	-14.9	-41.9	45.4	43.5	17.0	19.0	29.0
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	8.7	6.9	5.1	10.1	8.6	12.8	12.2	7.5	-8.1	5.6	-6.2	-8.0	-0.9	12.1	-1.4	-0.8	-8.1	-8.9	-4.6	-5.6
Elektrikli Makina ve Cihazlar	-4.2	-2.2	6.2	12.4	3.5	10.5	11.0	1.9	-10.3	3.0	-12.8	-13.0	-4.7	7.1	-6.3	4.8	3.4	-7.3	-3.9	-0.3
Tarım ve Hayvancılık	6.2	8.8	11.3	24.5	13.0	38.6	45.9	39.3	8.5	32.5	-14.3	-25.8	-20.6	-3.9	-16.5	14.2	24.1	19.9	32.5	20.9
Atık ve hurdalar	31.4	32.4	20.0	25.6	26.2	40.2	64.7	102.4	-0.2	56.2	-34.2	-55.7	-58.9	-13.8	-46.2	20.4	66.1	26.7	30.7	35.8
Tekstil Ürünleri	5.6	3.5	2.9	5.2	4.2	7.5	8.2	5.5	-0.9	5.0	-2.2	-2.9	-3.9	1.0	-2.3	3.1	3.5	7.2	8.7	6.1
Radyo, TV, Haberleşme Teçhizatı ve Cih.	5.3	13.7	4.0	12.1	8.7	12.8	1.1	8.6	3.2	5.1	4.6	-8.9	11.8	9.2	9.2	6.0	21.7	-6.9	2.2	3.7
Tıbbi ve Optik aletler	3.3	7.4	16.0	2.0	7.3	0.4	3.1	-4.0	-14.3	-4.3	-8.4	-14.7	-7.0	3.8	-7.3	2.6	-2.5	-6.0	-6.6	-2.7
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	9.7	7.1	6.2	14.5	9.6	14.2	15.6	12.7	-2.8	9.7	-5.2	-9.9	-5.3	6.8	-3.6	3.3	0.0	-0.9	2.3	0.6
Metal Eşya Sanayi (Mak. & Teçh. hariç)	11.1	2.3	1.3	8.7	6.4	13.1	16.4	12.4	-3.3	8.6	-4.1	-5.6	-3.3	10.7	-1.9	-2.6	-7.8	-6.5	-7.6	-4.7
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	11.3	8.3	8.4	11.8	9.9	12.2	13.4	11.8	0.8	9.5	-11.5	-21.0	-23.2	-11.8	-17.4	-2.1	9.7	20.1	17.7	11.4

Miktar Endeksi (2003=100, Yıllık % Değişim)

	2007				2007	2008				2008	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Toplam	10.1	8.3	16.2	16.6	12.8	13.7	4.7	0.4	-22.3	-1.5	-29.4	-18.9	-10.7	13.1	-12.7	22.6	18.2	15.5	26.7	20.5
Sermaye Mali	-0.5	9.0	20.5	25.2	14.2	24.0	4.3	2.0	-19.1	0.1	-30.5	-16.9	-19.4	-5.6	-18.2	20.9	20.3	33.8	71.5	36.3
Ara Mali	14.6	10.2	15.4	13.5	13.3	10.1	3.4	-0.2	-24.2	-2.9	-30.9	-20.9	-10.1	16.9	-13.4	23.0	17.3	10.3	17.1	16.4
Tüketim Mali	-4.0	-7.2	17.0	31.3	8.5	25.6	17.7	3.5	-16.5	5.6	-20.7	-8.3	-3.9	20.8	-3.7	28.7	23.0	28.7	35.4	29.4
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):																				
Kimyasal Madde ve Ürünler	10.4	13.0	12.6	11.9	12.0	9.5	3.6	-0.5	-16.6	-0.9	-16.8	-9.6	9.0	29.5	1.8	26.4	23.1	5.6	11.2	15.8
Hampetrol ve Doğalgaz	19.3	5.7	2.9	1.0	6.9	2.4	1.7	6.9	-15.2	-1.8	-24.7	-23.9	-20.5	-8.4	-19.5	-1.3	7.3	7.0	26.5	10.3
Ana Metal Sanayi	19.4	9.7	29.4	13.2	18.0	11.0	-2.5	-0.4	-42.9	-7.8	-52.1	-40.4	-33.4	23.3	-32.6	35.7	13.1	8.8	11.6	15.5
Makine ve Teçhizat	7.9	14.0	14.5	22.3	14.8	13.0	-5.1	-8.0	-25.2	-7.4	-32.0	-22.9	-25.0	-8.7	-21.2	15.5	21.2	51.8	42.7	30.8
Rafine edilmiş petrol, Kok köm., nükl. Yak.	9.2	0.0	21.7	29.5	14.7	5.5	21.3	-7.1	-4.1	4.0	18.7	24.7	40.0	39.7	30.0	11.1	0.9	-6.0	6.5	2.2
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	-10.8	-11.4	9.9	38.4	5.5	28.0	15.4	0.1	-38.2	-2.7	-56.8	-34.2	-22.5	3.0	-29.6	68.5	36.0	43.6	73.8	54.4
Elektrikli Makina ve Cihazlar	7.0	33.3	28.3	25.8	23.7	45.2	15.8	7.1	-5.9	13.0	-25.7	-7.4	3.5	14.5	-3.9	36.1	20.0	25.6	21.0	23.6
Tarım ve Hayvancılık	48.6	60.1	48.1	35.8	47.4	13.4	8.8	-3.9	6.3	6.7	-23.1	-20.2	-7.1	1.9	-13.4	30.8	20.2	13.3	-2.0	16.3
Atık ve hurdalar	45.9	14.1	0.3	11.9	17.1	2.2	19.7	13.1	-30.7	0.8	-41.3	-25.7	12.4	36.5	-10.5	31.1	19.3	2.8	41.7	22.8
Tekstil Ürünleri	17.7	27.9	19.9	20.7	21.6	7.4	-7.9	-11.6	-21.4	-8.9	-38.3	-27.4	-5.4	26.1	-12.7	51.0	51.3	24.6	13.2	31.4
Radyo, TV, Haberleşme Teçhizatı ve Cih.	4.2	7.4	22.2	8.7	10.7	9.7	-4.6	-20.9	-34.0	-13.0	-46.0	-8.5	-14.0	12.1	-20.3	32.1	-11.0	7.8	15.7	11.1
Tıbbi ve Optik aletler	-2.6	5.1	7.8	28.7	10.0	41.4	23.0	23.7	-3.0	19.5	-26.3	-17.0	-16.9	8.7	-12.6	29.5	26.0	29.3	25.5	26.2
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	6.0	6.6	16.1	16.4	11.1	19.0	7.4	-1.3	-18.4	1.0	-41.2	-26.3	-13.5	12.7	-18.6	48.5	33.8	19.6	15.7	27.6
Metal Eşya Sanayi (Mak. & Teçh. hariç)	1.5	8.8	9.0	19.4	9.1	30.1	22.3	13.3	-7.5	14.0	-30.2	-25.4	-26.2	-13.8	-23.5	35.5	17.4	27.8	38.5	27.3
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	5.3	15.5	15.9	8.3	11.4	10.5	-1.9	-7.3	-10.7	-2.8	-25.5	-0.9	6.8	24.5	0.6	43.7	22.5	12.9	-0.4	17.5

Kaynak: TÜİK.

İhracat (milyon ABD doları)

Ekim-Aralık dönemi itibarıyla

	2009	2010	Değişim		Katkı	İhracat payı		Endeksler (% artış)	
			%	%		2009	2010	fiyat	miktar
Toplam	29053	32196	10.8					3.1	7.8
Sermaye Malı	3250	3254	0.1	0.0	3	11.2	10.1	-3.7	5.4
Ara Malı	13526	15673	15.9	7.4	2147	46.6	48.7	6.8	8.8
Tüketim Malı	12137	13148	8.3	3.5	1011	41.8	40.8	0.8	7.4
Diğer	140	121	-13.3	-0.1	-19	0.5	0.4	-	-
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):									
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	3.942	4.028	2.2	0.3	87	13.6	12.5	-4.9	7.5
Ana Metal Sanayi	3.403	3.901	14.7	1.7	499	11.7	12.1	18.0	-2.2
Giyim Eşyası	2.565	2.768	7.9	0.7	203	8.8	8.6	0.9	6.9
Tekstil Ürünleri	2.894	3.262	12.7	1.3	368	10.0	10.1	7.5	4.9
Makine ve Teçhizat	2.291	2.520	10.0	0.8	229	7.9	7.8	-1.3	11.5
Gıda Ürünleri ve İçecek	1.684	2.112	25.4	1.5	428	5.8	6.6	9.0	15.2
Kimyasal Madde ve Ürünler	1.268	1.617	27.5	1.2	349	4.4	5.0	2.7	24.3
Metal Eşya Sanayi (Makine ve Teçhizatı Hariç)	1.291	1.404	8.7	0.4	113	4.4	4.4	-1.7	10.7
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	1.128	1.365	21.0	0.8	237	3.9	4.2	0.7	20.3
Elektrikli Makina ve Cihazlar	1.246	1.447	16.1	0.7	201	4.3	4.5	-2.3	22.2
Rafine Edilmiş Petrol, Kok Köm., ve Nükleer Yak.	1.139	1.350	18.6	0.7	211	3.9	4.2	13.7	4.8
Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	982	1.020	3.8	0.1	38	3.4	3.2	-1.7	5.9
Mobilya	811	997	23.0	0.6	186	2.8	3.1	14.8	7.2
Tarım ve hayvancılık	1.590	1.533	-3.6	-0.2	-57	5.5	4.8	2.3	-5.6
Diğer Ulaşım Araçları	563	349	-37.9	-0.7	-214	1.9	1.1	-	-

Kaynak: TÜİK.

İhracat – Ülke Dağılımı (milyon ABD doları)

Ekim-Aralık itibarıyla

	2009		2010		Değişim	Katkı	
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		%	\$
Toplam	29053		32196		10.8		
Avrupa Birliği Ülkeleri (27)	14053	48.4	14994	46.6	6.7	3.2	941
Diğer Ülkeler	14429	49.7	16613	51.6	15.1	7.5	2183
Avrupa (A.B Hariç)	2845	9.8	3183	9.9	11.9	1.2	337
Kuzey Afrika	1846	6.4	1737	5.4	-5.9	-0.4	-109
Yakın ve Orta Doğu	5343	18.4	6937	21.5	29.8	5.5	1594
Diğer Asya	2177	7.5	2291	7.1	5.2	0.4	114
Diğer	2217	7.6	2465	7.7	11.2	0.9	247
Türkiye Serbest Bölgeleri	571	2.0	589	1.8	3.1	0.1	17
Seçilmiş Ülkeler (İlk 20)							
Almanya	2758	9.5	3340	10.4	21.1	2.0	582
İngiltere	1891	6.5	2197	6.8	16.2	1.1	305
İrak	1365	4.7	1822	5.7	33.4	1.6	456
İtalya	1786	6.1	1793	5.6	0.4	0.0	7
Fransa	1879	6.5	1593	4.9	-15.2	-1.0	-286
Rusya Federasyonu	974	3.4	1441	4.5	47.9	1.6	467
B.A.E.	788	2.7	1085	3.4	37.7	1.0	297
A.B.D.	908	3.1	1078	3.3	18.8	0.6	170
İran	607	2.1	1060	3.3	74.7	1.6	453
İspanya	916	3.2	1022	3.2	11.5	0.4	105
Romanya	664	2.3	766	2.4	15.4	0.4	102
Hollanda	579	2.0	679	2.1	17.3	0.3	100
Çin	538	1.9	620	1.9	15.2	0.3	82
İsrail	442	1.5	605	1.9	36.8	0.6	163
Suriye	442	1.5	586	1.8	32.5	0.5	144
Belçika	530	1.8	522	1.6	-1.4	0.0	-7
Mısır	465	1.6	520	1.6	12.0	0.2	56
Suudi Arabistan	447	1.5	500	1.6	12.0	0.2	54
Libya	541	1.9	490	1.5	-9.4	-0.2	-51
Polonya	400	1.4	448	1.4	11.8	0.2	47

Kaynak: TÜİK.

İthalat (milyon ABD doları)

Ekim-Aralık dönemi itibarıyla

	2009	2010	Değişim		Katkı \$	İthalat payı		Endeksler (% artış)	
			%	%		2009	2010	fiyat	miktar
Toplam	40410	54978	36.1					7.6	26.7
Sermaye Mali	6194	9886	59.6	9.1	3692	15.3	18.0	-6.8	71.5
Ara Mali	28192	37263	32.2	22.4	9071	69.8	67.8	13.0	17.1
Tüketim Mali	5819	7669	31.8	4.6	1850	14.4	13.9	-2.5	35.4
Diğer	204	160	-21.5	-0.1	-44	0.5	0.3	-	-
Önemli Fasıllar (ISIC Rev.3'e göre):									
Kimyasal Madde ve Ürünler	6056	7281	20.2	3.0	1226	15.0	13.2	8.3	11.2
Hampetrol ve Doğalgaz	4514	6547	45.1	5.0	2034	11.2	11.9	14.7	26.5
Ana Metal Sanayi	3818	5127	34.3	3.2	1309	9.4	9.3	20.5	11.6
Makine ve Teçhizat	3424	4415	28.9	2.5	991	8.5	8.0	-9.5	42.7
Rafine edilmiş petrol, Kok köm., nükl. Yak.	3017	3828	26.9	2.0	811	7.5	7.0	19.0	6.5
Motorlu Kara Taşıtı ve Römorklar	3332	5504	65.2	5.4	2172	8.2	10.0	-4.6	73.8
Elektrikli Makina ve Cihazlar	1962	2280	16.2	0.8	318	4.9	4.1	-3.9	21.0
Tarım ve Hayvancılık	1250	1623	29.9	0.9	374	3.1	3.0	32.5	-2.0
Atık ve hurdalar	1294	2394	85.0	2.7	1100	3.2	4.4	30.7	41.7
Tekstil Ürünleri	1381	1697	22.8	0.8	316	3.4	3.1	8.7	13.2
Radyo, TV, Haberleşme Teçhizatı ve Cih.	1424	1681	18.1	0.6	257	3.5	3.1	2.2	15.7
Tıbbi ve Optik aletler	977	1143	17.1	0.4	167	2.4	2.1	-6.6	25.5
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	820	967	17.9	0.4	147	2.0	1.8	2.3	15.7
Metal Eşya Sanayi (Mak. & Teçh. hariç)	696	888	27.7	0.5	193	1.7	1.6	-7.6	38.5
Kağıt ve Kağıt Ürünleri	731	854	16.8	0.3	123	1.8	1.6	17.7	-0.4

Kaynak: TÜİK.

İthalat – Ülke Dağılımı (milyon ABD doları)

Ekim-Aralık itibarıyla

	2009		2010		Değişim %	Katkı	
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		%	\$
Toplam	40410		54978		36.1		
Avrupa Birliği Ülkeleri (27)	16299	40.3	21850	39.7	34.1	13.7	5551
Diğer Ülkeler	23847	59.0	32886	59.8	37.9	22.4	9039
Avrupa (A.B Hariç)	7459	18.5	8784	16.0	17.8	3.3	1326
Kuzey Amerika	2654	6.6	4147	7.5	56.3	3.7	1493
Yakın ve Orta Doğu	2708	6.7	4680	8.5	72.8	4.9	1972
Diğer Asya	8551	21.2	12015	21.9	40.5	8.6	3464
Diğer	2475	6.1	3259	5.9	31.7	1.9	784
Türkiye Serbest Bölgeleri	264	0.7	242	0.4	-8.3	-0.1	-22
Seçilmiş Ülkeler (ilk 20)							
Rusya Federasyonu	5.637	13.9	6.323	11.5	12.2	1.7	686
Almanya	4.025	10.0	5.411	9.8	34.4	3.4	1.386
Çin	3.786	9.4	4.893	8.9	29.2	2.7	1.107
A.B.D.	2.363	5.8	3.904	7.1	65.2	3.8	1.541
İtalya	2.312	5.7	2.953	5.4	27.8	1.6	642
Fransa	2.082	5.2	2.627	4.8	26.1	1.3	545
İran	1.082	2.7	2.284	4.2	111.0	3.0	1.202
Güney Kore	869	2.2	1.535	2.8	76.6	1.6	666
İspanya	1.045	2.6	1.425	2.6	36.3	0.9	380
İngiltere	1.042	2.6	1.374	2.5	31.9	0.8	332
Hollanda	692	1.7	1.025	1.9	48.2	0.8	333
Belçika	707	1.7	999	1.8	41.3	0.7	292
Japonya	741	1.8	970	1.8	30.9	0.6	229
İsviçre	534	1.3	950	1.7	77.8	1.0	416
Ukrayna	843	2.1	948	1.7	12.4	0.3	105
Romanya	572	1.4	935	1.7	63.4	0.9	363
Hindistan	582	1.4	931	1.7	59.9	0.9	349
Polonya	572	1.4	891	1.6	55.8	0.8	319
Suudi Arabistan	464	1.1	797	1.4	71.6	0.8	333
Kazakistan	359	0.9	781	1.4	117.8	1.0	423

Kaynak: TÜİK.

Hizmetler Hesabı
(milyon ABD doları)

	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Hizmetler hesabı	1.090	3.312	8.850	3.497	16.749	832	2.684	7.323	3.406	14.245
Toplam gelir	4.882	7.077	13.177	8.330	33.466	4.916	7.790	12.270	8.676	33.652
Toplam gider	-3.792	-3.765	-4.327	-4.833	-16.717	-4.084	-5.106	-4.947	-5.270	-19.407
Taşımacılık	-117	463	718	226	1.290	-38	-132	433	15	278
Gelir	1.385	1.823	2.409	2.208	7.825	1.620	2.171	2.572	2.221	8.584
Gider	-1.502	-1.360	-1.691	-1.982	-6.535	-1.658	-2.303	-2.139	-2.206	-8.306
Navlun	-403	-266	-426	-413	-1.508	-465	-691	-797	-777	-2.730
Gelir	711	595	650	1.023	2.979	753	835	671	861	3.120
Gider	-1.114	-861	-1.076	-1.436	-4.487	-1.218	-1.526	-1.468	-1.638	-5.850
Diğer Taşımacılık	286	729	1.144	639	2.798	427	559	1.230	792	3.008
Gelir	674	1.228	1.759	1.185	4.846	867	1.336	1.901	1.360	5.464
Gider	-388	-499	-615	-546	-2.048	-440	-777	-671	-568	-2.456
Turizm	1.570	3.306	8.430	3.797	17.103	1.423	3.389	7.269	3.900	15.981
Gelir	2.467	4.243	9.527	5.013	21.250	2.413	4.559	8.575	5.260	20.807
Gider	-897	-937	-1.097	-1.216	-4.147	-990	-1.170	-1.306	-1.360	-4.826
İnşaat hizm.	280	251	256	303	1.090	211	209	175	264	859
Finansal hizm.	-19	-65	-145	-133	-362	-52	-78	-63	-49	-242
Gelir	131	109	131	93	464	116	121	96	149	482
Gider	-150	-174	-276	-226	-826	-168	-199	-159	-198	-724
Sigorta hizm.	-86	-138	-140	-163	-527	-140	-98	-98	-149	-485
Gelir	180	155	161	180	676	162	176	178	197	713
Gider	-266	-293	-301	-343	-1.203	-302	-274	-276	-346	-1.198
Diğer Hizmetler	-538	-505	-269	-533	-1.845	-572	-606	-393	-500	-2.071
Gelir	439	496	693	533	2.161	394	554	674	660	2.282
Gider	-977	-1.001	-962	-1.066	-4.006	-966	-1.160	-1.067	-1.160	-4.353

Kaynak: TCMB.

Turizm İstatistikleri

	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Turizm Gelirleri (milyon ABD doları)	2.467	4.244	9.526	5.013	21.250	2.414	4.559	8.575	5.260	20.807
Çıkış yapan yabancı ziyaretçiler (bin kişi)	2.943	6.981	11.571	5.853	27.348	3.107	7.638	11.742	6.023	28.511
ortalama harcama (ABD doları)	608	501	608	603	580	559	480	550	618	552
Çıkış yapan v atandaş ziyaretçiler (bin kişi)	693	761	2.128	1.075	4.658	645	736	2.119	1.017	4.517
ortalama harcama (ABD doları)	975	984	1.168	1.382	1.127	1.048	1.212	1.001	1.514	1.194
Turizm Giderleri (milyon ABD doları)	897	937	1.097	1.216	4.147	990	1.169	1.306	1.360	4.826
Giriş yapan v atandaş ziyaretçiler (bin kişi)	1.203	1.267	1.524	1.568	5.561	1.294	1.712	1.837	1.714	6.557
ortalama harcama (ABD doları)	746	739	720	775	745	765	683	711	794	738

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Gelir Hesabı
(milyon ABD doları)

	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Gelir Hesabı	-2.236	-2.342	-1.934	-1.677	-8.189	-2.319	-1.699	-1.657	-2.141	-7.816
Ücret Ödemeleri (net)	-23	-26	-27	-29	-105	-27	-30	-35	-38	-130
Yatırım Geliri (net)	-2.213	-2.316	-1.907	-1.648	-8.084	-2.292	-1.669	-1.622	-2.103	-7.686
Toplam gelir	1.650	1.262	1.350	866	5.128	1.308	795	1.066	761	3.930
Toplam gider	-3.863	-3.578	-3.257	-2.514	-13.212	-3.600	-2.464	-2.688	-2.864	-11.616
Doğrudan Yatırımlar	-603	-1.013	-594	-522	-2.732	-665	-621	-458	-1.122	-2.866
Gelir	65	108	1	8	182	114	29	13	22	178
Gider	-668	-1.121	-595	-530	-2.914	-779	-650	-471	-1.144	-3.044
Portföy Yatırımları	-293	312	1	247	267	-341	100	-295	45	-491
Gelir	962	739	1.003	557	3.261	976	523	758	401	2.658
Gider	-1.255	-427	-1.002	-310	-2.994	-1.317	-423	-1.053	-356	-3.149
Diğer Yatırımlar	-1.317	-1.615	-1.314	-1.373	-5.619	-1.286	-1.148	-869	-1.026	-4.329
Faiz geliri	623	415	346	301	1.685	218	243	295	338	1.094
Faiz gideri	-1.940	-2.030	-1.660	-1.674	-7.304	-1.504	-1.391	-1.164	-1.364	-5.423
Uzun vade	-1.778	-1.877	-1.534	-1.574	-6.763	-1.439	-1.316	-1.075	-1.274	-5.104
Merkez Bankası	-71	-74	-52	-69	-266	-65	-61	-49	-60	-235
Genel Hükümet	-295	-334	-201	-296	-1.126	-332	-207	-183	-237	-959
Bankalar	-372	-211	-233	-156	-972	-203	-169	-169	-279	-820
Diğer Sektör	-1.040	-1.258	-1.048	-1.053	-4.399	-839	-879	-674	-698	-3.090
Kısa vade	-162	-153	-126	-100	-541	-65	-75	-89	-90	-319

Kaynak: TCMB.

Dış Finansman İhtiyacı ve Finansman Kaynakları (milyar ABD doları)

	2009				2009	2010				2010
	I	II	III	IV		I	II	III	IV	
Finansman İhtiyacı	-13,5	-16,6	-16,4	-15,7	-62,2	-22,2	-25,1	-23,8	-32,6	-103,7
Cari İşlemler Dengesi (Cari Transferler Hariç)	-2,4	-5,8	-2,5	-5,6	-16,3	-10,3	-11,2	-11,0	-17,5	-49,9
Borç Senedi ve Kredi Geri Ödemeleri	-10,8	-11,8	-13,3	-11,6	-47,5	-11,7	-12,7	-9,5	-11,9	-45,8
Borç Senetleri (Yurtdışı)	0,0	-1,0	-0,9	0,0	-1,9	-1,4	-1,2	0,0	0,0	-2,6
Uzun Vadeli Krediler	-10,8	-10,7	-12,4	-11,6	-45,6	-10,3	-11,5	-9,5	-11,9	-43,2
Ticari Krediler	0,0	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,2
Merkez Bankası	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
(IMF)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Hükümet	-1,3	-0,9	-0,6	-1,0	-3,9	-0,5	-1,7	-1,2	-1,9	-5,3
(IMF)	-0,7	0,0	0,0	0,0	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,8	-2,2
Bankalar	-2,0	-2,2	-2,0	-1,5	-7,6	-1,3	-0,7	-2,5	-2,1	-6,7
Diğer Sektörler	-7,5	-7,5	-9,7	-9,1	-33,8	-8,4	-9,0	-5,8	-7,9	-31,0
Diğer Varlıklar (- artışa işaret etmektedir) 1/	-0,2	1,0	-0,6	1,4	1,6	-0,2	-1,3	-3,3	-3,1	-7,9
Finansman Kaynakları	13,5	16,6	16,4	15,7	62,2	22,2	25,1	23,8	32,6	103,7
Cari Transferler	0,5	0,5	0,5	0,9	2,3	0,3	0,3	0,4	0,4	1,4
Sermaye Hesabı	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doğrudan Yatırımlar (Net)	2,2	1,5	2,0	1,1	6,9	1,1	1,1	2,0	3,0	7,2
Hisse Senetleri (Net)	-0,4	1,7	0,5	1,1	2,8	0,6	0,2	1,8	0,9	3,5
Borç Senetleri ve Krediler	3,5	6,8	11,1	11,2	32,6	11,9	19,5	16,3	24,8	72,5
Borç Senetleri	-1,6	2,1	2,4	-0,8	2,0	4,4	5,2	6,0	3,2	18,8
Yurtiçi (Net)	-2,6	0,6	1,1	-0,8	-1,7	1,4	3,2	4,0	2,4	10,9
Yurtdışı	1,0	1,5	1,3	0,0	3,8	3,0	2,0	2,0	0,9	7,9
Uzun Vadeli Krediler	7,8	7,3	9,9	10,1	35,1	7,3	10,1	8,7	11,9	37,9
Ticari Krediler	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3
Merkez Bankası	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
(IMF)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Hükümet	1,0	0,7	2,2	1,0	4,8	0,9	2,2	1,6	1,9	6,6
(IMF)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankalar	1,2	1,0	1,6	2,1	6,0	0,7	1,3	2,2	3,1	7,3
Diğer Sektörler	5,6	5,6	6,0	6,9	24,1	5,5	6,5	4,8	6,8	23,6
Kısa Vadeli Krediler (Net)	-2,6	-2,6	-1,2	1,8	-4,5	0,3	4,2	1,7	9,7	15,9
Ticari Krediler	-0,8	-0,7	-0,1	0,5	-1,0	-0,2	0,6	-0,5	2,1	2,0
Merkez Bankası	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Hükümet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankalar	-1,6	-1,6	-1,2	1,6	-2,8	0,2	3,2	1,9	7,3	12,5
Diğer Sektörler	-0,2	-0,3	0,1	-0,3	-0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	1,3
Mevduatlar (Net)	0,4	2,1	1,3	0,3	4,1	5,1	4,4	2,5	1,8	13,9
Diğer Yükümlülükler	0,0	0,2	1,8	0,0	1,9	0,0	0,2	0,3	0,0	0,5
Net Hata ve Noksan	5,7	1,1	-0,9	-0,8	5,1	1,5	-0,8	2,2	1,1	4,0
Bankalar Efektif ve Mevduatı 2/	0,3	-0,4	4,0	2,8	6,7	2,6	5,5	0,8	4,7	13,6
Rezer Varlıklar 2/	1,3	3,2	-3,8	-0,8	-0,1	-0,9	-5,2	-2,4	-4,3	-12,8

Kaynak: TCMB.

1/ Bankalar Efektif ve Mevduatı hariç

2/- artışa işaret etmektedir.

Ödemeler Dengesi Borç Yaratıcı ve Borç Yaratmayan Akımlar
(milyar ABD doları)

	2009				2009	2010				2010	
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		
A) Cari İşlemler Dengesi	-1,9	-5,4	-2,0	-4,7	-14,0	0,0	-10,1	-10,9	-10,6	-17,0	-48,6
B) Sermaye ve Finans Hesapları	-3,7	4,2	2,9	5,5	8,9	0,0	8,5	11,7	8,4	15,9	44,5
Sermaye Hesabı	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finans Hesapları	-3,7	4,2	3,0	5,5	9,0	0,0	8,5	11,7	8,4	15,9	44,6
Varlıklar	-0,3	0,1	3,4	3,5	6,7	0,0	1,9	3,7	-2,8	1,1	3,9
Doğrudan Yatırımlar	-0,4	-0,5	0,0	-0,7	-1,6	0,0	-0,4	-0,5	-0,3	-0,5	-1,8
Portföy Yatırımları	-1,1	0,0	-0,8	-0,9	-2,7	0,0	-1,0	0,2	-1,1	-1,4	-3,3
Diğer Yatırımlar	1,2	0,5	4,2	5,1	11,0	0,0	3,4	4,1	-1,4	3,0	9,0
Yükümlülükler	-4,7	1,0	3,4	2,8	2,4	0,0	7,5	13,2	13,6	19,2	53,5
Borç Yaratmayan İşlemler	2,0	3,6	2,6	2,9	11,2	0,0	2,1	1,9	4,4	4,4	12,8
Doğrudan Yatırımlar 1/	2,4	1,8	1,9	1,9	8,0	0,0	1,5	1,6	2,3	3,5	8,9
Portföy Yatırımları/Hisse Senetleri	-0,4	1,7	0,5	1,1	2,8	0,0	0,6	0,2	1,8	0,9	3,5
Diğer Yatırımlar/Diğer Yükümlülükler 2/	0,0	0,2	0,3	0,0	0,4	0,0	0,0	0,2	0,3	0,0	0,5
Borç Yaratıcı İşlemler	-6,7	-2,7	0,7	-0,2	-8,9	0,0	5,4	11,2	9,2	14,8	40,6
Portföy Yatırımları/Borç Senetleri	-1,6	1,0	1,5	-0,8	0,1	0,0	3,0	4,0	6,0	3,2	16,1
Ticari Krediler	-0,8	-0,7	-0,2	0,6	-1,1	0,0	-0,2	0,6	-0,5	2,2	2,1
Krediler	-4,7	-5,1	-3,4	-0,3	-13,5	0,0	-2,5	2,2	1,2	7,6	8,5
Mevduatlar	0,4	2,1	1,3	0,3	4,1	0,0	5,1	4,4	2,5	1,8	13,9
Diğer Yatırımlar/Diğer Yükümlülükler 2/	0,0	0,0	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rezerv Varlıklar	1,3	3,2	-3,8	-0,8	-0,1	0,0	-0,9	-5,2	-2,4	-4,3	-12,8
C) Net Hata ve Noksan	5,7	1,1	-0,9	-0,8	5,1	0,0	1,5	-0,8	2,2	1,1	4,0

Kaynak: TCMB.

1/ Doğrudan Yatırımlar içerisinde yer alan "Diğer Sermaye", Borç Yaratıcı İşlemler altındaki Krediler kaleminde gösterilmektedir.

2/ Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından 2009 Ağustos ve Eylül aylarında IMF üyesi ülkelere, Fon'daki kotalarına paralel olarak SDR tahsisatı yapılmıştır. Buna göre, Türkiye'ye tahsis edilen SDR karşılığı 1.497 milyon ABD doları, ödemeler dengesi istatistiklerinde "Finans Hesapları" altında "Diğer Yatırımlar / Diğer Yükümlülükler" ve "Rezerv Varlıklar / Resmi Rezervler / Döviz Varlıkları" kalemleri altında kaydedilmiştir.

Uluslararası Yatırım Pozisyonu
(milyar ABD doları)

	2007	2008	2009	2010 (*)			
				I	II	III	IV
Uluslararası Yatırım Pozisyonu, net	-314,9	-201,6	-278,8	-301,9	-297,2	-365,4	-358,7
Varlıklar	167,4	184,2	178,3	172,3	168,7	180,1	180,7
Yurtdışında doğrudan yatırımlar	12,2	17,8	22,3	22,8	23,3	23,6	24,1
Portföy yatırımları	2,0	2,0	1,9	1,7	1,9	2,1	2,1
Hisse senetleri	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Borç senetleri	1,9	1,9	1,7	1,5	1,6	1,8	1,8
Diğer yatırımlar	76,7	90,1	79,2	74,2	67,9	71,8	68,6
Ticari krediler	10,3	8,6	9,5	9,2	9,1	9,0	10,8
Krediler	1,8	2,4	2,7	2,4	2,4	2,8	2,7
Efektif ve Mevduatlar	62,3	76,9	64,6	60,2	53,9	57,6	52,5
Bankalar	31,8	43,7	37,1	33,6	27,0	27,8	22,7
Yabancı para	31,8	40,4	34,4	30,7	24,7	25,3	20,2
Türk lirası	n.a.	3,4	2,7	2,9	2,3	2,5	2,5
Diğer sektörler	30,5	33,2	27,5	26,6	26,9	29,8	29,8
Diğer varlıklar	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5
Merkez Bankası	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Genel Hükümet	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
Rezerv varlıklar	76,4	74,2	74,8	73,6	75,6	82,6	86,0
Parasal altın	3,1	3,2	4,1	4,2	4,6	4,9	5,3
Özel Çekiş Hakları	0,1	0,0	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5
IMF nezdinde rezerv varlıklar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Yabancı Para	73,1	70,8	69,0	67,8	69,4	76,0	79,0
Döviz varlıkları ve mevduatlar	5,4	4,1	5,1	4,5	5,1	6,4	7,8
Menkul kıymetler	67,7	66,8	63,9	63,3	64,3	69,6	71,3
Yükümlülükler	482,2	385,7	457,2	474,2	465,9	545,5	539,5
Yurtiçinde doğrudan yatırımlar	154,0	80,2	143,6	157,9	150,4	192,1	181,6
Portföy yatırımları	120,6	68,8	91,2	96,5	96,9	120,7	118,4
Hisse senetleri	64,2	23,2	47,2	50,9	48,1	64,3	61,5
Borç senetleri	56,4	45,6	43,9	45,6	48,9	56,4	56,9
Bono ve tahviller	56,4	45,6	43,9	45,6	48,9	56,4	56,9
Genel Hükümet	56,4	45,6	43,9	45,6	48,9	55,4	55,5
Yurtiçi	32,2	20,4	21,1	22,5	25,2	31,6	32,7
Yurtdışı	24,3	25,2	22,9	23,1	23,7	23,7	22,8
Bankalar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,1
Diğer Sektörler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Diğer yatırımlar	207,6	236,7	222,3	219,8	218,6	232,7	239,5
Ticari krediler	21,5	22,6	21,6	21,1	21,2	21,3	23,4
Diğer sektörler	21,5	22,6	21,6	21,1	21,2	21,3	23,4
Uzun vade	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Kısa vade	21,1	22,0	21,1	20,6	20,7	20,8	22,8
Krediler	159,5	182,1	166,4	160,1	156,6	164,9	169,3
Merkez Bankası	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
IMF kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer uzun vade	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kısa vade	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Genel Hükümet	30,1	33,5	34,7	34,3	33,6	36,2	36,0
Uzun vade	30,1	33,5	34,7	34,3	33,6	36,2	36,0
Kısa vade	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankalar	39,1	40,1	35,4	34,3	36,9	40,1	47,4
Uzun vade	31,5	30,6	29,1	27,9	27,6	28,4	28,7
Kısa vade	7,5	9,5	6,3	6,4	9,3	11,7	18,6
Diğer sektörler	90,3	108,5	96,3	91,4	86,1	88,6	86,0
Uzun vade	88,9	106,7	95,3	90,2	84,5	86,8	83,8
Kısa vade	1,4	1,8	1,0	1,3	1,6	1,8	2,2
Mevduatlar	26,6	32,0	32,8	37,1	39,4	45,0	45,3
Merkez Bankası	15,8	14,1	13,3	12,5	11,4	12,3	11,8
Bankalar	10,8	17,9	19,5	24,6	28,0	32,7	33,5
Yabancı para	7,0	10,0	10,8	14,3	15,3	16,1	15,9
Türk lirası	3,8	7,9	8,8	10,3	12,7	16,6	17,6
Diğer yükümlülükler (**)	0,0	0,0	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5

Kaynak: TCMB

(*) Gösterge niteliğindeki aylık yurtiçi doğrudan yatırım stokları yıl sonu verilerinin piyasa fiyatları ve kur değişimleri dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesi ve ödemeler dengesi istatistiklerinde yer alan akım verilerinin ilave edilmesiyle hesaplanmaktadır.

(**) Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından Türkiye'ye tahsis edilen tutarlar bu kalemdedir.